

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา

อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

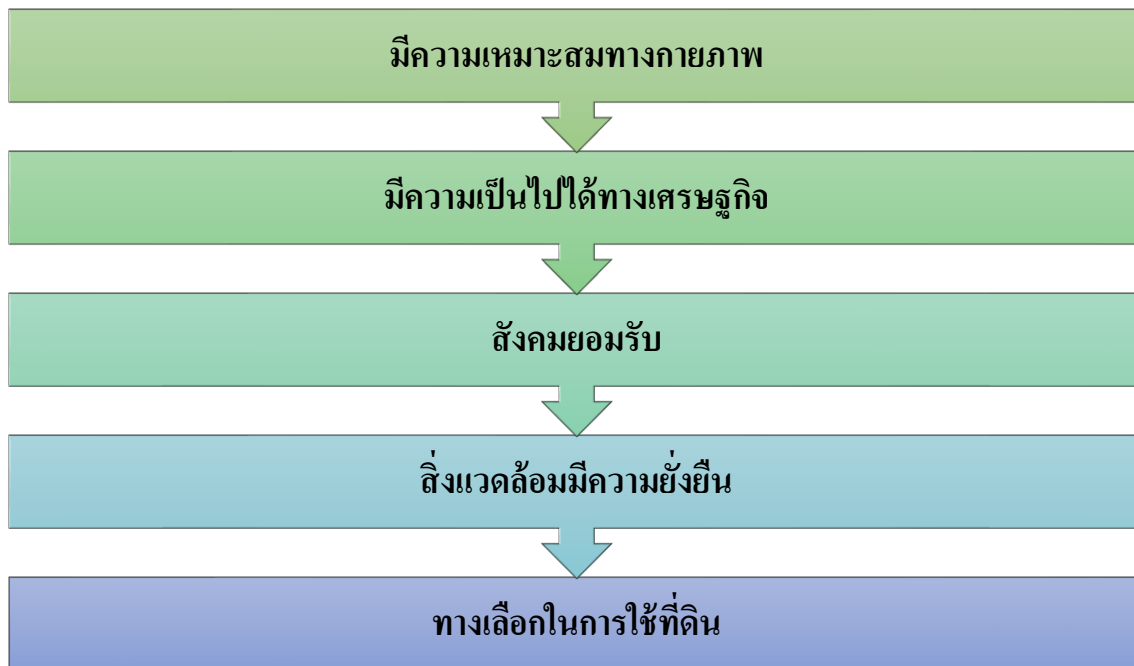

สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10
กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

“แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้

หลักการดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆ ที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบล ฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ

กันยายน

2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
สารบัญรูป	ง
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-2
1.6 คำสำคัญ	1-4
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 ประวัติและเอกลักษณ์	2-1
2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-4
2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-4
2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-13
2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-18
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-5
3.3 ทรัพยากรดิน	3-7
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-6

สารบัญ(ต่อ)

บทที่ 5	การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1	หน่วยแผนที่	5-1
5.2	ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
5.3	การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
บทที่ 6	แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	6-1
6.2	นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน	6-2
6.3	การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน	6-5
6.4	เขตการใช้ที่ดิน	6-6
6.5	ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-16
6.6	การจัดการความเสี่ยง	6-16
บทที่ 7	การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
7.1	ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2	ตัวชี้วัด	7-1
7.3	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2563	7-1
7.4	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-2
เอกสารอ้างอิง		อ1

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ปี 2553-2564	2-11
2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี	2-14
2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ปี 2564	2-19
2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลบ้านเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ปี 2564	2-20
2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ปี 2564	2-22
2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ปี 2564	2-25
3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย	3-1
3-2 บ่อบาดาล ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี	3-5
3-3 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี	3-9
3-4 สมบัติดิน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี	3-10
3-5 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี	3-12
5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี	5-5
6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี	6-2
6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี	6-6
7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2564	7-3
7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-4
7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2564-2569)	7-5
7-4 แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566-2570) องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี	7-6

สารบัญญรูป

รูปที่	หน้า
2-1	2-6
2-2	2-7
2-3	2-8
2-4	2-12
2-5	2-13
2-6	2-17
2-7	2-20
2-8	2-26
	ปี 2564
3-1	3-2
3-2	3-3
3-3	3-4
3-4	3-6
3-5	3-11
3-6	3-13
4-1	4-5
4-2	4-6
6-1	6-15
6-2	6-16

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 (1) ได้กำหนดให้มีการ “วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบล จำนวน 7,225 ตำบล ให้แล้วเสร็จ ภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศ ดังกล่าวข้างต้น จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี มีผลตอบสนองสูงสุด ต่อหน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 กันยายน 2563 - 30 กันยายน 2564

1.3.2 สถานที่ ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

(1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

(2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้ รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

(3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ยุทธศาสตร์ภาค

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดินรายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สสำรวจข้อมูลทั้ง ภายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตามประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

(1) การที่สภาตำบล หรือ สภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งงบประมาณ หรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบซื้อเมล็ดพันธุ์พืชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ตำบลนั้น เป็นต้น

(2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

(3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การขุดเจาะบ่อบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“ที่ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วย ชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1974)

“ที่ดิน” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนพื้นผิวของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียว แต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำขั้นบันไดและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“ดิน” หมายรวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เชื่อมกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง เทหวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลกเป็นวัตถุที่คำนวณการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วย แร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามขบวนการกำเนิดดินที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“ดิน” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก เป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิดและระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมีชีวภาพ และสัณฐานวิทยา (คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา, 2551: 128)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

“การวางแผนการใช้ที่ดิน” หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนดทิศทางของการลงทุน แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยี เป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB , 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปრაกฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกันรักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ

“ดินดี น้ำสมบูรณ์”

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ตั้งอยู่ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ห่างจากจังหวัดราชบุรี ไปตามทางหลวงหมายเลข 3291 ประมาณ 11 กิโลเมตร ตำบลเกาะพลับพลา มีเนื้อที่ จำนวน 21,052 ไร่ ซึ่งแบ่งเขตการปกครองเป็น 2 ส่วน ได้แก่เทศบาลเมืองเขาสูง และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพลับพลา พบว่ามีเนื้อที่ 12.42 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7,761 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อดังรูปที่ 2-1

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลเขาแร้ง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลเจดีย์หัก อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลหนองกลางนา และตำบลหลุมดิน อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลหินกอง อำเภอเมืองราชบุรี และตำบลปากช่อง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี มีแบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 6 บ้านห้วยตะแคงใน	หมู่ที่ 10 บ้านช่องมะกล่ำ
หมู่ที่ 7 บ้านเขากรวด	หมู่ที่ 11 บ้านเขาสวนหลวง
หมู่ที่ 8 บ้านเกาะลอย	หมู่ที่ 12 บ้านห้วยจำปา
หมู่ที่ 9 บ้านนา	หมู่ที่ 15 บ้านหนองสองห้อง
เทศบาลเมืองเขาสูง มีแบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน ดังนี้	
หมู่ที่ 1 บ้านเขาสูง	หมู่ที่ 5 บ้านโคกหิน
หมู่ที่ 3 บ้านเกาะพลับพลา	หมู่ที่ 13 บ้านหนองเจ๊ก
หมู่ที่ 2 บ้านต้นมะม่วง	หมู่ที่ 14 บ้านต้นตะโก
หมู่ที่ 4 บ้านห้วยตะแคง	

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์ความเป็นมาของหมู่บ้าน/การตั้งถิ่นฐาน

เกาะพลับพลา เป็นชื่อตำบลหนึ่งของอำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรีท่านเล่าว่า เมื่อปี พ.ศ. 2443 หรือ ร.ศ.118 สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง รัชกาลที่ 5 แห่งบรมราชจักรีวงศ์ เสด็จมาที่เขานูมีถ้ำ ระวังเป็นครั้งที่ ๒ มาสักการะ เจ้าพ่อพระยาปราบ ทอดพระเนตร สมรภูมิเขานูอันเป็นสนามรบแห่งหนึ่ง ครั้งสงครามเก้าทัพสมัยรัชกาลที่ ๑สำหรับถ้ำระวังที่ได้ชื่อนี้เพราะ มีหินรูปร่างเหมือนระวังอยู่ภายใน ถ้ำระวังเป็นที่อาศัย ของค้างคาว กินแมลง๓ชนิด คือ ค้างคาวบัวค้างคาวหน้าหนู และค้างคาวหน้าย่น ซึ่งมี จำนวนนับเป็นล้านๆ ตัวถ้ำระวังปัจจุบัน เป็นที่ทำรายได้เกี่ยวกับมูลค้างคาวสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงเสด็จมา ครั้งนี้ชาวราชบุรี ได้สร้าง พลับพลาถวายเป็นเนินดิน ที่น้ำท่วมไม่ถึงแห่งหนึ่งไม่ห่างจาก เกาะลอยมากนัก และห่างจากเขานูไปทางทิศตะวันออกประมาณ 4 กิโลเมตร เสด็จประทับพักแรมที่ พลับพลาแห่งนี้ แล้วเสด็จเที่ยวตรวจตราภูมิประเทศทางชลมารคทุกครั้ง ที่เสด็จมา จะเสด็จมา ในช่วง น้ำมาก เพราะสะดวกในการคมนาคม ส่วนเขานูเป็นที่ตั้งชุมชนเก่าแก่มากนับพันปี ภายในถ้ำฤๅษี มี พระพุทธรูปศิลา มีคำจารึกบอกเรื่องราวด้วยอักษรโบราณ ถ้ำมีชื่ออื่นๆ ยังมีอีกหลายถ้ำ สิ่งที่สำคัญ คือ ภาพปูนที่แกะสลักติดอยู่กับผนังถ้ำเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติ ฝีมืองดงามมาก ยิ่งกว่านั้น เขานูยังเป็นที่ตั้งของเจดีย์ที่บรรจุอัฐิธาตุของ พระอรหันต์นามว่าปุนณกะ ซึ่งเดินทางมาเผยแผ่ พระพุทธศาสนา ณ ดินแดน แแถบนี้ สมัยเมื่อพระพุทธเจ้า ยังทรงพระชนม์อยู่ ท่านเล่าว่า เมื่อฤดูน้ำ น้ำท่วมถึงเขานูมี นิทาน ยืนยันว่า เศรษฐี เมืองราชบุรีจะมาทอดกฐิน ณ วัดใด วัดหนึ่ง ผ่านเขานูขึ้นไป เศรษฐีท่านนี้เป็น คนดีมาก มากทั้งทรัพย์สิน มากทั้ง น้ำใจ คนรักกันทั้งบ้านทั้งเมือง ทุกผู้ทุกคน พอรู้ว่าท่านเศรษฐี เดินทาง มาทอดกฐินโดยกระบวนเรือ ก็มาร่วมกัน ไม่เว้นคนเสียงซ่อง กลองพิณพาทย์ราดตะโพนตั้ง กีกก้องไปทั่ว ท้องน้ำ เสียงอึงคะนึงนั้นดังไปถึงบาดาล ในคุ้งน้ำ ไต้วังวนชลสาย พญากุมภีร์ซึ่งอาศัยอยู่ ได้ยินเสียง อึงมี,ประหลาดไม่เคยมี จึงส่งม้าใช้ไปหาข่าว ทราบว่า ท่าน เศรษฐีใหญ่เมืองราชบุรีจะ ทำบุญกฐิน ก็บังเกิด ปิติยินดีโสมนัสยิ่งนักจึงพาบริวาร ขึ้นมาบนผิวน้ำส่งทูตไปเจรจาขอ ร่วมบุญกฐิน ด้วยท่านเศรษฐีก็ยินดี แล้วป่าวประกาศให้ทุกคน ทราบว่า พญากุมภีร์พา บริวารมาร่วมบุญด้วย เหล่า จระเข้จึงลอยตัวขึ้นมา คลาคล่ำ จนแทบสับสนว่า อันไหนเรืออันไหนจะเข้กันแน่ กระบวนกฐินเดินทาง มาถึง เขานูแล้วจะต้องเดินบกต่อไปอีก พญาจระเข้ถามท่านเศรษฐีว่าน้ำมา ล้นสุดที่เขานูนี้ แต่ข้าพเจ้า ใครจะไปร่วม พิธี ทอดกฐิน กับท่านด้วย จะทำอย่างไร? เศรษฐีเมืองราชบุรีมิใช่ ธรรมดา มีปรีชา สามารถมาก ได้บอกพญาจระเข้ว่า ท่านอย่าวิตกเลย เราจะให้ช่างวาดภาพ มาวาดภาพ จำลองตัวท่าน พาไปร่วมพิธีทอดกฐินฉลองศรัทธาปราสาท ส่งเสริม มโนรถของท่านให้จงได้ แล้ว ท่านเศรษฐีก็ให้จิตร กรจำลองภาพพญากุมภีร์ พาไปร่วม พิธีทอดกฐิน พญาจระเข้พอใจมาก ทำให้งานบุญ กฐินมีจริงจะเข้ ประกอบพิธีสืบเนื่องมาถึงบัดนี้ มิใช่เรื่องนี้เท่านั้น ที่พูดถึงว่า น้ำได้มาถึงเขานู แม้เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๐ ถอย หลังจากนี้ไปประมาณ 30 ปี คนเก่าๆ ก็เล่าขานถึงงานเขานูว่า ยุคนั้น สนุกสนาน เอิกเกริกมากมิได้สุด กร่อยเช่นปัจจุบัน มีการแข่งเรือ เป็นสาธกกีฬานัก্ষัตรด้วย ถ้าน้ำมาไม่ถึงเขานู จะแข่งเรือ กันได้อย่างไร?

ตกลงเป็นอันยืนยันว่าเมื่อถึงหน้าน้ำๆได้ท่วมมาถึงเขาจริง ๆ พ.ศ.2443 สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงเสด็จมาประทับแรมที่เกาะพลับพลาอันชาวราชบุรีสร้างถวาย พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ ได้ตามเสด็จมาใน ครั้งนี้ด้วยอันว่าพระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์นั้น ต่อมาก็คือพลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ พระบิดาแห่งทหารเรือไทย ขณะนั้น พระองค์ยังทรงพระเยาว์นัก เข้าวันหนึ่งเวลา ยังเช้า อยู่มากทุกคนยังหลับสบายอยู่กับที่นอน อันอบอุ่น ทรงออกมาเดินเล่นข้างนอก มองจากเกาะพลับพลา ออกไป มีแต่น้ำเจิ่งนองทั่วท้องทุ่ง ฉับพลันก็มีเรือ ลำหนึ่งแล่นตรงเข้ามา ในเรือมีเด็ก ๆ วยเดียวกับ พระองค์ 2-3 คน พอเข้ามาใกล้ๆ เด็กๆ ก็ก้มมือ เรียก พอเรือมาเทียบ พระองค์ก็ลงเรือไปกับพวกเขา เรือแล่นมากลางท้องทุ่ง ก็ให้สงสัยยิ่งนัก ไม่มีพาย และไม่มีคนพาย เรือนี้แล่นได้อย่างไร จึงตรัสถาม เด็กๆ ก็ตอบว่า พวกเราไม่ใช่คน พวกเราเป็นงู ขอเรียนว่าพระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์เป็นบุคคล ที่ฉลาดที่สุด กล้าหาญที่สุด ชีวิตไม่เคยมีความ หวาดกลัว และเป็นคนศักดิ์สิทธิ์แห่งบรมราชจักรีวงศ์ซึ่งน่าจะมียู่อเพียงหนึ่งเดียวคำตอบของผู้ร่วมอยู่ในเรือลำเดียวกัน ว่า “พวกเราไม่ใช่คน” มันสามารถเขย่าขวัญคน ธรรมดาให้สติแตกได้ แต่พระองค์แม้จะอยู่ในเยาว์วัย ก็ย่อมองส่องใสจับไม้จับมือทุกคนที่บอกว่า “พวกเรา เป็นงู” พร้อมกับตรัสว่า “เรายินดีมากที่สุดที่เพื่อนเช่นกับ ท่านซึ่งหาไม่ได้อีกแล้ววันนี้เราโชคดีจริงๆ” เพื่อนใหม่ คือของขวัญที่เรามอบให้กับชีวิต ส่วนเพื่อนเก่าคือ อัญมณี ที่นับวันจะเพิ่มค่า ตกลงว่าได้สนทนาพูดคุยกัน เป็นที่สนุกสนาน เรือได้พามาที่เขาน้อย ภูเขาลูกนี้ มีถ้ำด้วย เมื่อถึง ผังเรือที่นั่งมาก็กลายเป็นงูใหญ่เลื้อย พาเข้าไปในถ้ำ ตลอดทั้งวันพระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ เล่นกับเพื่อนๆ อยู่ในถ้ำนั้น พอบ่ายคล้อย สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงก็ตรัสเรียกหาว่า “อาภากร” ไปไหน? ก็เกิดโกลาหลเหียวหากัน จำละหวั่น ไม่พบ ไม่เห็น ทั้งไม่มีเบาะแสให้สืบค้น พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ หายองค์ไปอย่างลึกลับ เหมือน ไม่มีตัวตน ถึงยามยามสนธยาก็ยังมีดมน ไม่มีทางอื่น จึงตั้งศาลบูชาเทพารักษ์ อธิษฐานว่าถ้ายังมีชีวิตขอ ให้ได้พบ ตัว ถ้าตาย ขอให้ได้พบศพ จึงได้พบองค์อยู่ที่หน้าถ้ำเขาน้อย เมื่อเสด็จกลับมาที่เกาะพลับพลา ได้ตรัสเล่าให้พระราชบิดาฟังถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาโดยตลอด สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง ได้เรียกเขาน้อยว่า “เขาพญา” จำเนียร กาลผ่านไปคำว่า “พญา” เลื่อนหายเหลืออยู่แต่ “เขา” ต่อมาได้มีผู้นำคำว่า “สันติธรรม” มาต่อสร้อยจึงเรียกชื่อว่า “เขาสุสันติธรรม” ปัจจุบันใช้เป็นชื่อวัดว่า “วัดเขาสุสันติธรรม” ที่วัดเขาสุสันติธรรม ; เขายังอยู่ ถ้ำนั้นก็ยังมีศาลประดิษฐานอนุสาวรีย์พลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ไว้ให้คนทั่วไปสักการบูชาด้วย กาลเวลาผ่านไปเหมือนสายน้ำไม่ไหลกลับ จากทศวรรษไปสู่ทศวรรษ พลับพลาที่เคยเป็นที่ประทับ ยังตั้งอยู่อย่าง โดดเดี่ยวกลางท้องทุ่ง โดยไม่มีหน่วยราชการใดให้ความสนใจ จึงเป็นที่อาศัยหลบแดดฝนของคนเลี้ยงสัตว์ จาก ทศวรรษมาสู่ กึ่งศตวรรษชาวบ้านได้นำสิ่งที่เป็นประโยชน์ไปใช้สอย ตั้งแต่ฝาไปถึงหลังคา จนกระทั่งเหลือเพียง เสาไม้แก่น เป็นที่สังเกตเท่านั้น เมื่อถนนหนทางดีขึ้น ก็มีผู้นำเสาไม้แก่นนั้นไปจำหน่าย ปัจจุบันสถานที่ตั้ง เกาะพลับพลาเป็นที่รกเรือ มีแต่ศาลพระภูมิเก่าๆ ตั้งอยู่เกลื่อน โอ้! เกาะพลับพลาที่น่าสงสาร โปรดทราบ ว่า เมื่อก่อน หน้าน้ำ น้ำท่วมมาถึง เขาจริง เกาะ

พลับพلامีจริง (พระอาจารย์สายชล ฐิตวิริโย เจ้าอาวาสวัดเกาะลอย ยืนยันว่าท่านยังทัน เห็นอยู่ในสมัยเมื่อท่านยังเป็นเด็ก) สมเด็จพระพุทธเจ้า หลวงเสด็จมาประทับจริง พระองค์เจ้า อาภากรเกียรติวงศ์ ตามเสด็จมาจริง เสด็จไปแวะพักที่ถ้าเขาสันติธรรมจริง ขอเรียนเพิ่มเติมตรงนี้ ว่าการที่พระองค์ เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ได้รับเชิญมาเป็นแขกพิเศษที่ถ้าเขาสันติธรรมนั้น เป็นนิมิตหมายว่าต่อไปพระองค์จะเป็น ผู้เชี่ยวชาญทางน้ำ ครั้นเมื่อเจริญวัยขึ้น ได้ไป ศึกษาวิชาการทหารเรือที่ประเทศอังกฤษเมื่อจบการศึกษาแล้ว ได้เข้ารับราชการในกองทัพเรือ ทรงวาง รากฐาน ปรับปรุง พัฒนากองทัพเรือไทยจนยิ่งใหญ่เกรียงไกรอย่างที่พล เอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงมีต่อเหล่าทหารช่าง ความรุ่งโรจน์ของพระองค์ทำให้ พระบาท สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวระแวงพระทัย จึงถูก ปลดออกจากราชการต่อมาเมื่อสิ้นเกล้ารัชกาลที่๖ มีพระประสงค์จะซื้อเรือรบ หลวงพระร่วงเป็นช่วงที่ ประเทศไทยไม่ร่ำรวยดังแต่ก่อน ถึงขนาดต้องเรียไร เงินจาก ประชาชนช่วย ทั้งขาดคนสั่งตัดจัดเจนในการ ติดต่อ ซื้อได้แล้ว ต้องจ้างฝรั่งนำเรือจากทวีปยุโรป มาส่งเมืองไทย เงินก็น้อยปัญหา มีมากมาย ถึงคราว ที่ชาติต้องการพระองค์ได้รับพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้เข้ารับราชการอีกครั้งหนึ่ง ทรงดำเนินการจัดซื้อ นำทหารเรือไทยไปฝึกให้ชำนาญ ในหน้าที่ต่างๆ เมื่อทุก อย่างพร้อม พระองค์ก็นำเรือรบหลวง พระร่วงข้าม มหาสมุทรจากทวีปยุโรป มาสู่ทวีปเอเชียบรรลุถึง ประเทศไทยโดยสวัสดิภาพ ทอดสายตาทั่วแผ่นดิน สยาม ณ ปี พ.ศ. นั้น มีเพียงหนึ่งเดียวที่สามารถเช่นนี้ พระองค์เชี่ยวชาญทางน้ำ เฉกเช่นพญามังกรเชี่ยวชาญใน ท้องทะเลดังนั้นเรื่องที่พระองค์ได้รับ เชิญจากพญาธูมาที่ถ้าเขาสันติธรรม ถ้าไม่เชื่อก็อย่าลบลู่เรื่องเกาะพลับพลาไม่ควรเป็นตำนานเพราะกาลเวลาเพิ่งผ่านไปประมาณร้อยปีเศษเรื่องยังใหม่ๆแต่ชาว ตำบลเกาะพลับพลาไม่รู้เรื่องนี้ พุดเรื่อง เกาะพลับพลา เหมือนพุดเรื่องในความฝัน เมื่อพุด เรื่องคล้ายในความฝัน จึงต้องกลายเป็นตำนานไป ดังเช่นค่ายรบที่โคกกระต่ายที่ตั้งกองบัญชาการ การรบของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เมื่อครั้งรบกับกองทัพพม่า ที่นางแก้ว ดำรงอยู่มาถึงหลัง เปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว และถูกยกย้ายถ่ายเท จนไม่เหลือร่องรอยเมื่อ ไม่กี่สิบปี มา นี้เอง รัฐมี หน่วยงานใดที่ดูแล รับผิดชอบเรื่องนี้หรือไม่ หลักฐานทางประวัติศาสตร์แห่งอาณาจักรศรีวิชัย ท่านเจ้า คุณพุทธทาส ท่านเคยดูแลรักษา และพยายามแจ้งมายังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนอกจาก ไม่มีใครสนใจแล้ว งาน อนุรักษ์ของท่านพุทธทาสก็ถูก ต่อต้าน ท่านถูกกล่าวหาด้วย ข้อกล่าวหาที่รุนแรง และสวนทางกับความเป็นจริง ที่สุดท่านก็ต้องปล่อย ด้วยรู้ว่า ยุคนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐเขารักชาติกันแบบไหน เรื่องเกาะพลับพลาถ้าได้พื้นที่ตรงนั้น สัก 10-20 ตารางเมตร มีมูลดิน มีศิลาจารึก เป็นหลักฐานว่าที่ ตรงนี้แหละ คือที่มาของตำบลเกาะพลับพลาให้ลูกหลาน ได้รับรู้ว่าชาวราชบุรี ได้มีเกียรติยศในความจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

2.4 สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศ ลักษณะโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มทางทิศตะวันออกเหมาะแก่การเพาะปลูก หรือประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม ส่วนทาง ทิศตะวันตกมีเขาพลอง เขาสวนหลวง เขาสิง เขากรวด และเขาพญาปราบ มีลำห้วยตะแคงไหลผ่านเกือบทุกหมู่บ้าน (รูปที่ 2-2 และรูปที่ 2-3)

2.5 สภาพภูมิอากาศ

จากฐานข้อมูลภูมิอากาศของสถานีตรวจวัดอากาศจังหวัดราชบุรี มีรายละเอียดดังนี้

2.5.1 สภาพอากาศทั่วไป

จังหวัดราชบุรีอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พัดเวียนประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือพัดจากทิศ ตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาวเรียกว่าลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อิทธิพลของลมนี้ทำให้บริเวณจังหวัดราชบุรี มีอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง กับมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นส่วนใหญ่ในฤดูฝน ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกทั่วไป

2.5.2 ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดราชบุรี พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูฝน แบ่งออกเป็น 2 ช่วง

-**ช่วงแรก** ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคมช่วงนี้ได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้

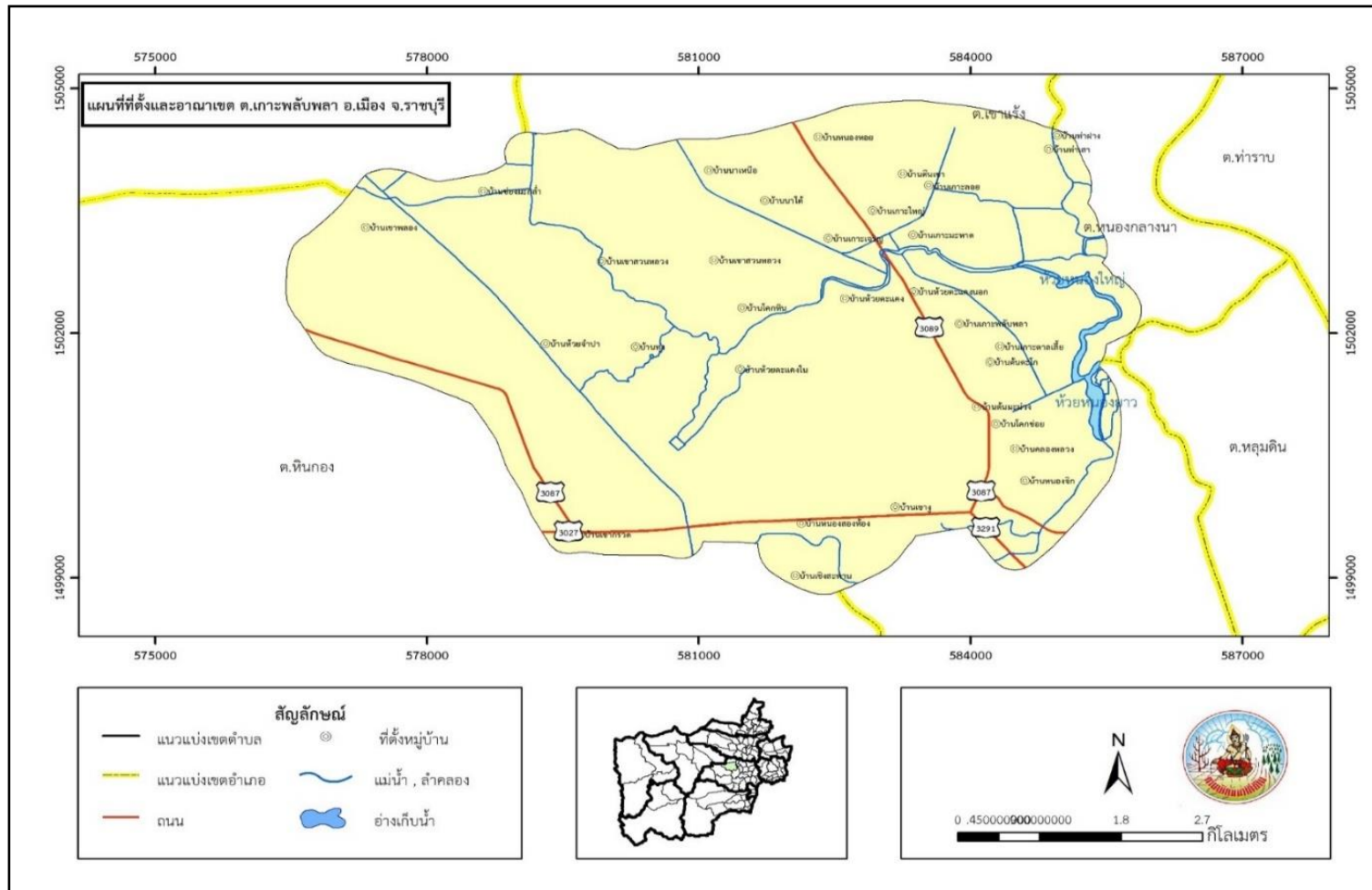
-**ช่วงที่สอง** ประมาณเดือนกันยายนถึงกลางเดือนพฤศจิกายน ช่วงนี้ได้รับอิทธิพลจากร่องมรสุมที่เลื่อนลงมาจากทางภาคเหนือมาปะทะแนวเทือกเขาตระนาวศรี

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ มีอากาศหนาวเย็นเนื่องจากได้รับอิทธิพลของ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดนำเอาความหนาวเย็นและแห้งมาปกคลุม ทำให้พื้นที่ตามเชิงเขา หุบเขา แถบอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภอจอมบึง และอำเภอปากท่อ มีอากาศเย็นถึงหนาวทุกปี (สถิติอุณหภูมิต่ำที่สุดวัดได้ 9.8 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2542)

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคมช่วงนี้ได้รับอิทธิพลจากลมตะวันออกเฉียงและลมฝ่ายใต้พัดผ่านทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป อาจมีพายุฤดูร้อนเกิดขึ้นในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน (สถิติอุณหภูมิสูงที่สุดวัดได้ 41.5 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2559) ที่มา:สถานีอุตุนิยมวิทยาราชบุรี

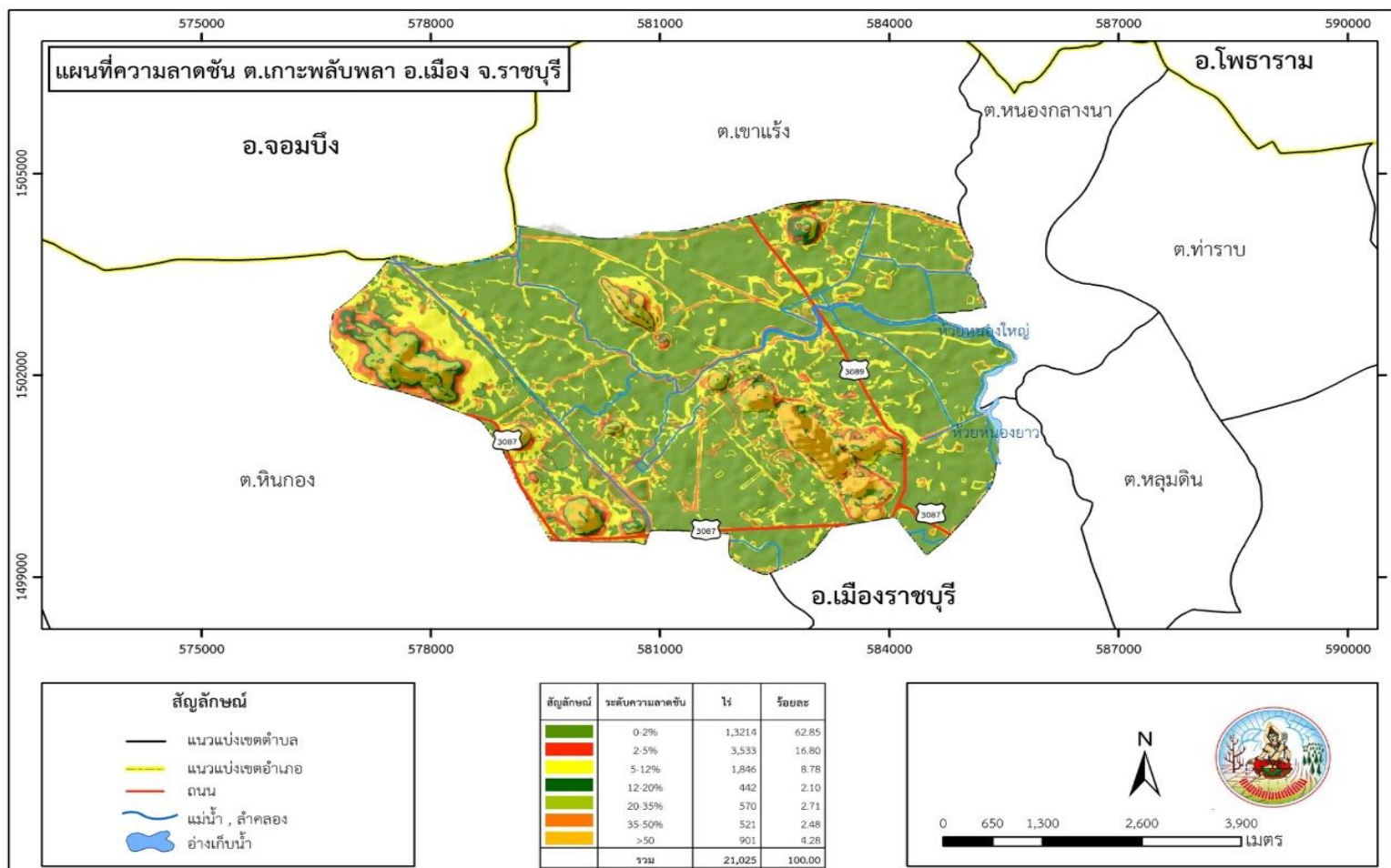
แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอมือง จังหวัดราชบุรี

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ต.เกาะพลับพลา อ.เมือง จ.ราชบุรี

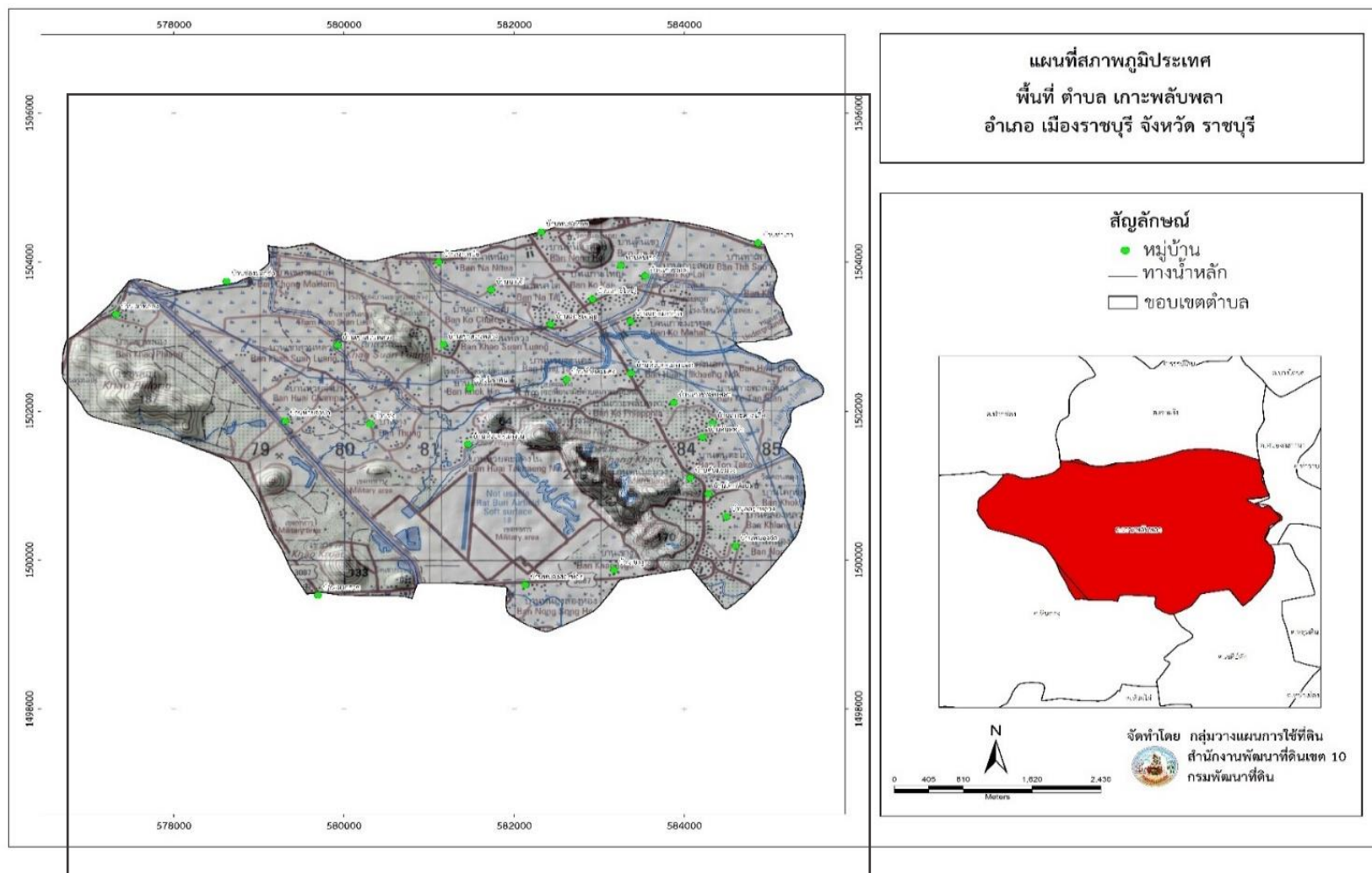
แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

รูปที่ 2-2 ความลาดชัน ต.เกาะพลับพลา อ.เมือง จ.ราชบุรี

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

รูปที่ 2-3 ภูมิประเทศ ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

2.5.3 อุณหภูมิ

เนื่องจากราชบุรีเป็นจังหวัดในภาคกลางใกล้อ่าวไทย อุณหภูมิโดยเฉลี่ยจึงไม่สูงมากนัก อากาศไม่ร้อน อบอ้าวมากในฤดูร้อน และไม่หนาวมากในฤดูหนาว อุณหภูมิเฉลี่ย 28.4 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.3 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23.5 องศาเซลเซียส เดือนเมษายน เป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดในรอบปี เคยวัดอุณหภูมิสูงที่สุดได้ 41.5 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2559 ส่วนฤดูหนาวอากาศจะหนาว ที่สุดในเดือนธันวาคม เคยวัดอุณหภูมิต่ำที่สุดได้ 9.8 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2542

2.5.4 ฝน

จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดที่มีฝนตกอยู่ในเกณฑ์น้อย เพราะภูมิประเทศอยู่ในสภาพอัฒจันทร์ จะมีฝนตก เฉพาะในช่วงฤดูฝนหรือฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เท่านั้น แต่ก็ยังมีปริมาณน้อย เพราะบริเวณด้านตะวันตกของ จังหวัดมีแนวเขาตะนาวศรีเป็นพีดกั้นกระแสลมและความชุ่มชื้นจากมรสุมนี้ ส่วนใหญ่จังหวัดนี้จึงได้รับฝนเนื่องจากอิทธิพลของร่องมรสุมและพายุดีเปรสชันที่พัดผ่านบริเวณ ใกล้เคียง ปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดปี 1,164.2 มิลลิเมตร และมีจำนวนวันฝนตกเฉลี่ย 140 วัน เดือนที่มีฝน ตกปริมาณมากจะอยู่ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงพฤศจิกายน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนตุลาคม มีปริมาณฝนเฉลี่ย 258.6 มิลลิเมตร และมีจำนวนวันฝนตก 20 วัน ปริมาณฝนมากที่สุดใน 1 วัน วัดได้ 304.9 มิลลิเมตร เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540

ฤดูฝนแบ่งออกเป็น 2 ช่วง

-ช่วงแรก ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคมช่วงนี้ได้รับอิทธิพลจาก มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดเอาความชื้นจากมหาสมุทรอินเดียและทะเลอันดามัน แต่เนื่องจากมีเทือกเขา ตะนาวศรีกั้นอยู่ จึงทำให้พื้นที่ติดเทือกเขาได้รับปริมาณฝนไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะถูกพัดเลยไปตกแถบ ลุ่มน้ำแม่กลองและด้านตะวันออกของจังหวัด

-ช่วงที่สอง ประมาณเดือนกันยายนถึงกลางเดือนพฤศจิกายน ช่วงนี้ได้รับอิทธิพล จากร่องมรสุมที่เลื่อนลงมาจากทางภาคเหนือมาปะทะแนวเทือกเขาตะนาวศรี ทำให้มีฝนตกชุกและตก หนักแถบอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภอจอมบึง และอำเภอโพธาราม ทำให้เกิดอุทกภัยและน้ำป่า จากเทือกเขาไหลหลากเป็นประจำทุกปี

2.5.5 พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนที่ผ่านเข้าสู่บริเวณจังหวัดราชบุรีส่วนใหญ่เป็นพายุดีเปรสชันที่ อ่อนกำลังลงจากพายุโซนร้อนและความรุนแรงมีไม่มากนักแต่ส่งผลให้มีฝนตกหนักและเกิดน้ำท่วมบาง พื้นที่รวมถึงความเสียหายต่อสาธารณูปโภคต่างๆ ได้ ช่วงต้นฤดูฝนในเดือนพฤษภาคมบางปีอาจได้รับ อิทธิพลจากพายุไซโคลนในอ่าวเบงกอลที่เคลื่อนเข้ามาใกล้หรือฝั่งประเทศพม่า ส่วนตั้งแต่เดือน

มิถุนายนเป็นต้นมาไปพายุหมุนเขตร้อนที่มีอิทธิพลต่อจังหวัดราชบุรีส่วนใหญ่เกิดในทะเลจีนใต้และมีบางส่วนเกิดทางมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตกเคลื่อนตัวผ่านประเทศเวียดนามและลาวเข้ามาทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย หากพายุดังกล่าวยังคงมีกำลังแรงอาจเคลื่อนที่ตัวเลยไปถึงภาคเหนือหรือตรงมายังภาคกลางโดยเฉพาะเดือนกันยายนและตุลาคม

จากสถิติในคาบ 69 ปี ตั้งแต่ พ.ศ.2494-2562 พบว่ามีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนที่ผ่านจังหวัดราชบุรีทั้งหมด 5 ลูก ส่วนใหญ่มีกำลังแรงเป็นพายุดีเปรสชัน โดยเคลื่อนเข้ามาเดือนกันยายน 1 ลูก (2515) และเดือนตุลาคม 4 ลูก (2495,2502,2507,2513)

2.5.5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 10 ปี (ปี 2550-2559) ณ สถานีตรวจอากาศราชบุรีได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-4 ถึง รูปที่ 2-5) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนพฤษภาคมถึงปลายเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนตุลาคม และช่วงนี้อาจจะเกิดภาวะน้ำท่วมทำให้พืชเสียหายได้ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจจะเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ จะเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนกุมภาพันธ์ถึงปลายเดือนเมษายน

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ปี 2550-2559

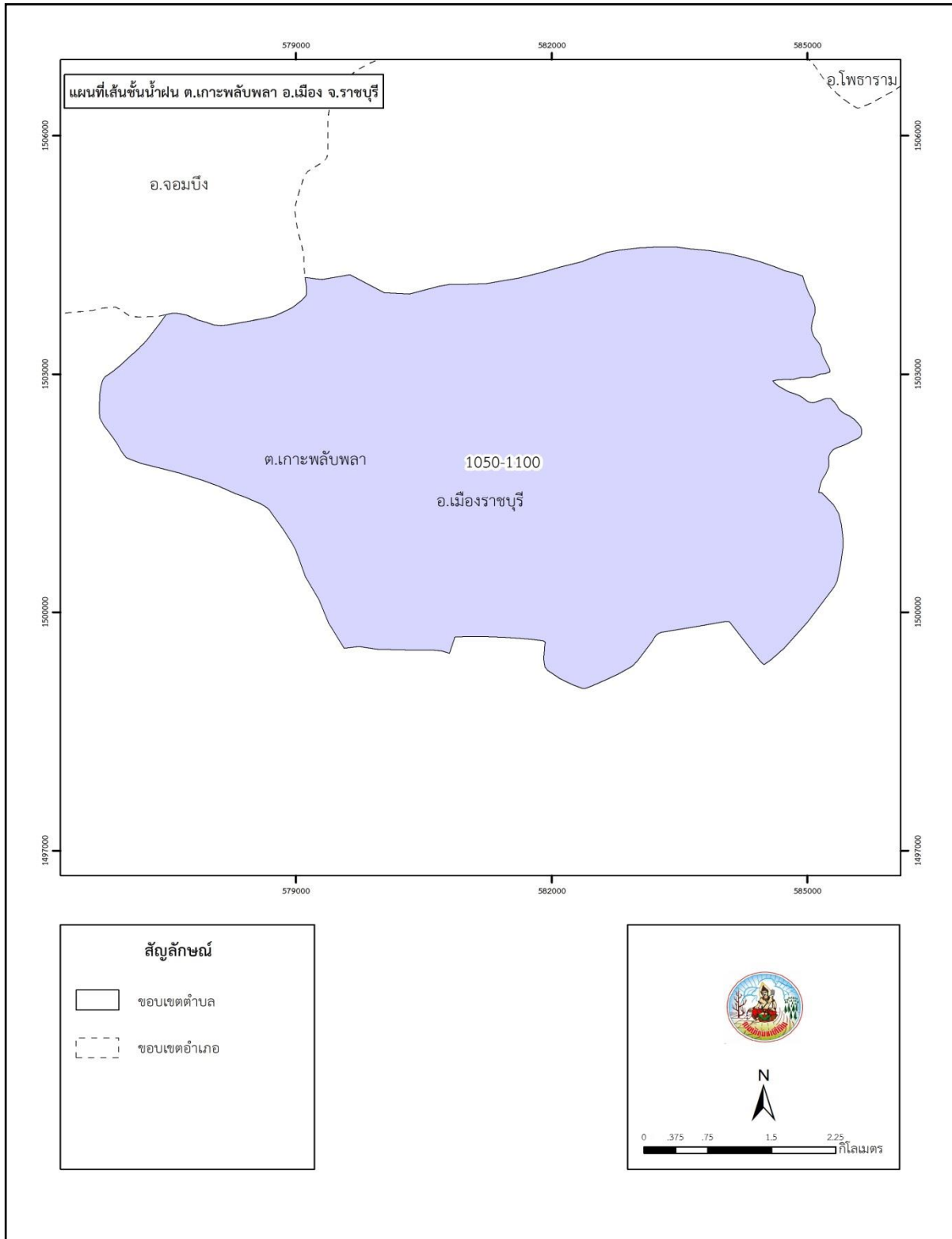
เดือน	ปริมาณ น้ำฝนเฉลี่ย (มม.)	จำนวนวัน ฝนตก (วัน)	อุณหภูมิ เฉลี่ย (°C)	ความชื้น สัมพัทธ์เฉลี่ย (%)	ค่าศักยภาพการระเหยน้ำ	
					1 PET ^{1/} (มิลลิเมตร)	0.5 PET ^{1/} (มิลลิเมตร)
ม.ค.	4.5	2	31.6	72	139.8	69.9
ก.พ.	5.7	1	33.9	73	148.9	74.45
มี.ค.	33.6	4	35.2	74	192.9	96.45
เม.ย.	39.6	5	36.3	74	208	104
พ.ค.	152.1	16	35	79	182	91
มิ.ย.	132.6	16	33.9	80	155.7	77.85
ก.ค.	129.7	18	33.1	81	150.8	75.4
ส.ค.	118.3	18	33.3	80	144.6	72.3
ก.ย.	226.8	20	32.9	83	137.2	68.6
ต.ค.	237.1	18	31.8	86	120.5	60.25
พ.ย.	65.7	6	31.3	81	128.5	64.25
ธ.ค.	9.9	2	30.7	74	139.3	69.65
รวมทั้งปี	1,155.60	125	-	-	18,482	924.1
เฉลี่ย	-	-	33.3	78	-	-

หมายเหตุ : PET^{1/} สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

อ้างอิงจากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

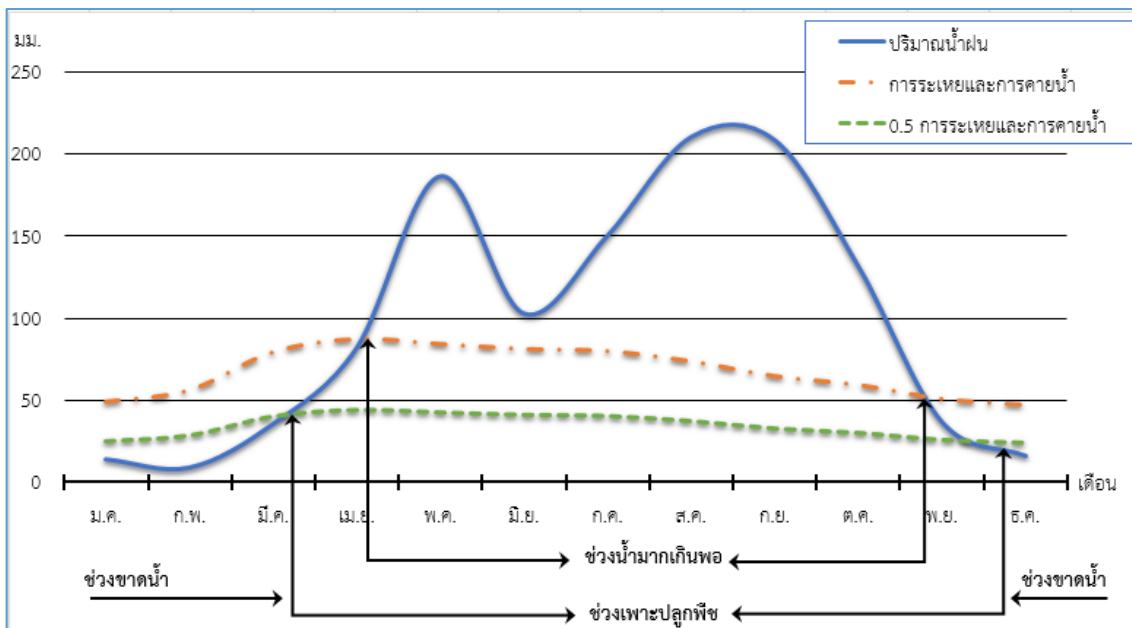
ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2559)

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

รูปที่ 2-4 เส้นชั้นน้ำฝน ต.เกาะพลับพลา อ.เมือง จ.ราชบุรี

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

รูปที่ 2-5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดราชบุรี

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน (2562) ประกอบด้วยพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่น้ำ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด ประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้ (ตารางที่ 2-2 และรูปที่ 2-6)

- 1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 7,378 ไร่ หรือร้อยละ 35.09 ของพื้นที่ตำบล
- 2) พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 8,131 ไร่ หรือร้อยละ 38.67 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้
 - 2.1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 6,901 ไร่ หรือร้อยละ 30.94 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาไร่ เนื้อที่ 396 ไร่ หรือร้อยละ 1.88 ของพื้นที่ตำบล และนาข้าว เนื้อที่ 6,505 ไร่ หรือร้อยละ 30.94 ของพื้นที่ตำบล
 - 2.2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 199 ไร่ หรือร้อยละ 0.95 ของพื้นที่ตำบล โดยเป็นพื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด
 - 2.3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 183 ไร่ หรือร้อยละ 0.87 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ยืนต้นผสม ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส
 - 2.4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 470 ไร่ หรือร้อยละ 2.24 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ผลผสม มะพร้าว มะขามเทศ ฝรั่ง
 - 2.5) พืชผัก มีเนื้อที่ 332 ไร่ หรือร้อยละ 1.58 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม พืชผัก

2.6) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 7 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

2.7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 40 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา

3) พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 1,510 ไร่ หรือร้อยละ 7.18 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย ป่าผลัดใบ รอสภาพฟื้นฟู ป่าผลัดใบสมบูรณ์

4) พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 865 ไร่ หรือร้อยละ 4.11 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน

5) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 3,141 ไร่ หรือร้อยละ 14.94 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมือนเก่า บ่อขุดเก่า บ่อลูกรัง บ่อดิน พื้นที่ถม

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

สัญลักษณ์	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง			
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	7,378	35.09
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	4	0.02
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	3,494	16.62
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	3,501	16.65
U405	ถนน	143	0.68
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	167	0.79
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	32	0.15
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์	34	0.16
U605	สถานีบริการน้ำมัน	3	0.01
พื้นที่เกษตรกรรม			
A1	นาข้าว	6,901	32.82
A100	นาร้าง	396	1.88
A101	นาข้าว	6,505	30.94
A2	พืชไร่	199	0.95
A203	อ้อย	199	0.95
A3	ไม้ยืนต้น	183	0.87
A301	ไม้ยืนต้นผสม	18	0.09
A303	ปาล์มน้ำมัน	76	0.36
A304	ยูคาลิปตัส	89	0.42

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

สัญลักษณ์	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A4	ไม้ผล	470	2.24
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	31	0.15
A401	ไม้ผลผสม	145	0.69
A405	มะพร้าว	131	0.62
A405/A414	มะพร้าว/ฝรั่ง	14	0.07
A407	มะม่วง	10	0.05
A411	กล้วย	50	0.24
A424	มะขามเทศ	89	0.42
A5	พืชผัก	332	1.58
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	18	0.09
A502	พืชผัก	306	1.46
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	8	0.04
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	7	0.03
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	7	0.03
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	40	0.19
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	26	0.12
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	14	0.07
พื้นที่ป่าไม้			
F2	ป่าผลัดใบ	1,510	7.18
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	456	2.17
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	1,054	5.01
พื้นที่น้ำ			
	พื้นที่น้ำ	865	4.11
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	249	1.18
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	344	1.64
W202	บ่อน้ำในไร่นา	146	0.69
W203	คลองชลประทาน	126	0.60

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

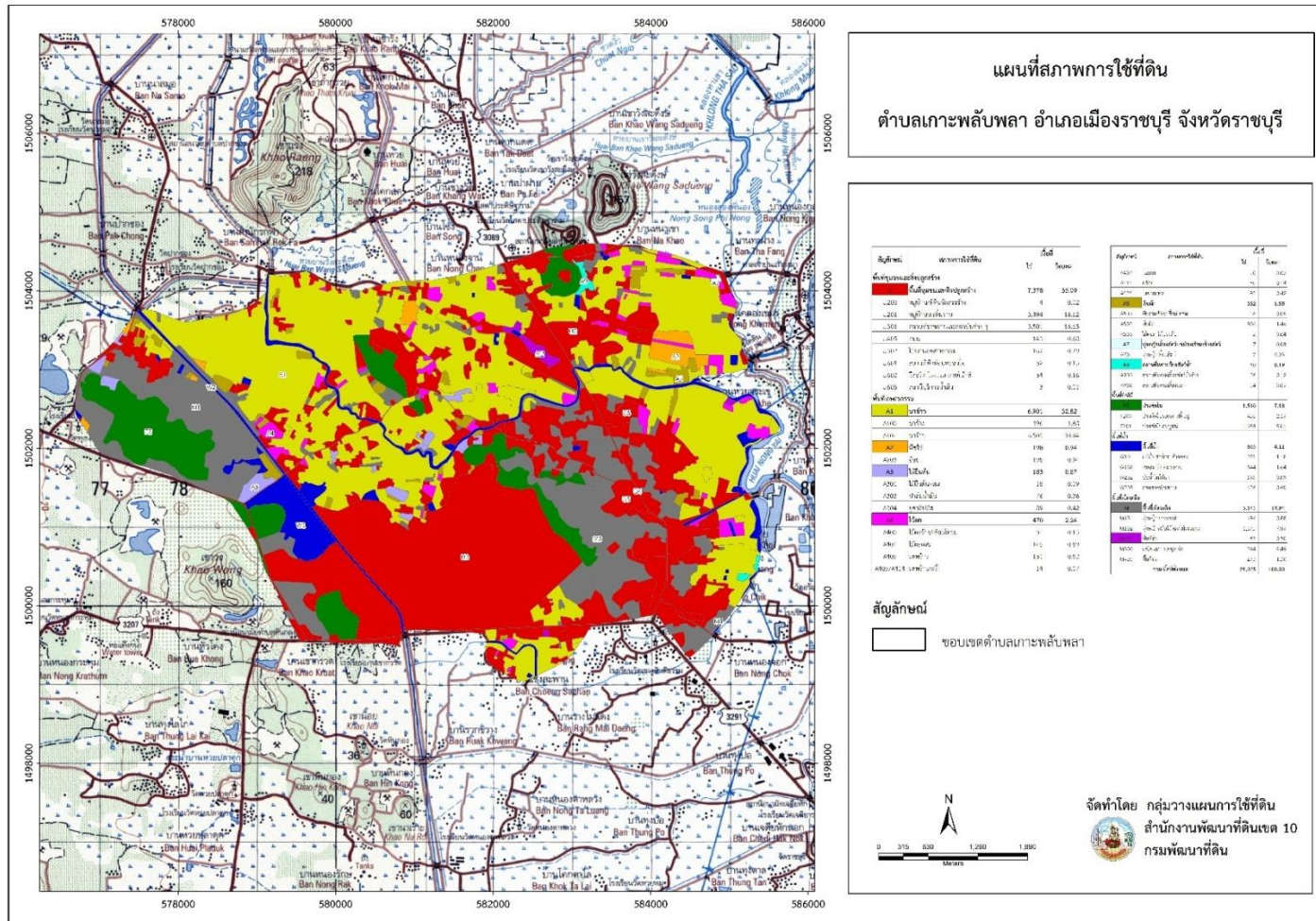
ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

สัญลักษณ์	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
พื้นที่เบ็ดเตล็ด			
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	3,141	14.94
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	186	0.88
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	1,675	7.97
M201	พื้นที่ลุ่ม	63	0.30
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	944	4.49
M405	พื้นที่ถม	273	1.30
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		21,025	100.00

ที่มา: กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน (2562)

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

รูปที่ 2-6 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป

1) **ประชากร** จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2562 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลเกาะพลับพลา มีประชากรรวม 15,875 คน แยกเป็นชาย 8,746 คน เป็นหญิง 7,129 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 99.21 คน ต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 4,878 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 700 ครัวเรือน หรือร้อยละ 14.35 โดยแบ่งเป็น ประชากรที่อาศัยในพื้นที่เทศบาลเขาสูง หมู่ที่ 1,2,3,4,5,13,14 มีประชากรรวม 7,053 คน แยกเป็นชาย 3,366 คน เป็นหญิง 3,927คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 44.08 คน ต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด1,622 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 311 ครัวเรือน หรือร้อยละ 44.43 และ ประชากรที่อาศัยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพลับพลา หมู่ที่ 6,7,8,9,10,11,12,15 มีประชากรรวม 8,822 คน แยกเป็นชาย 5,380 คน เป็นหญิง 3,202 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 55.13 คน ต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,256 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 389 ครัวเรือน หรือร้อยละ 55.57 เป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 2,556 ครัวเรือน หรือร้อยละ 78.50 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึง 2-4 และรูปที่ 2-7

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลเกาะพลับพลาและเทศบาลเขาสูง อำเภอเมือง
จังหวัดราชบุรี ปี 2562

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลเกาะพลับพลาและเทศบาลเขาสูง	4,878	8,746	7,129	15,875
หมู่ที่ 1 เขาสูง	368	762	790	1,552
หมู่ที่ 2 ต้นมะม่วง	209	506	523	1,029
หมู่ที่ 3 เกาะพลับพลา	283	630	667	1,297
หมู่ที่ 4 ห้วยตะแครง	289	647	676	1,323
หมู่ที่ 5 โคกหิน	88	158	208	366
หมู่ที่ 6 ห้วยตะแครงใน	82	119	140	259
หมู่ที่ 7 เขากรวด	1,903	3,450	927	4,377
หมู่ที่ 8 เกาะลอย	417	635	677	1,312
หมู่ที่ 9 บ้านนา	200	136	362	678
หมู่ที่ 10 ช่องมะกล่ำ	189	307	329	636
หมู่ที่ 11 เขาสวนหลวง	158	221	294	515
หมู่ที่ 12 บ้านห้วยจำปา	153	232	260	492
หมู่ที่ 13 หนองจิก	253	172	654	826
หมู่ที่ 14 บ้านต้นตะโก	132	311	349	660
หมู่ที่ 15 บ้านหนองสองห้อง	154	280	273	553

ที่มา : ข้อมูลสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ณ เดือนมิถุนายน 2562

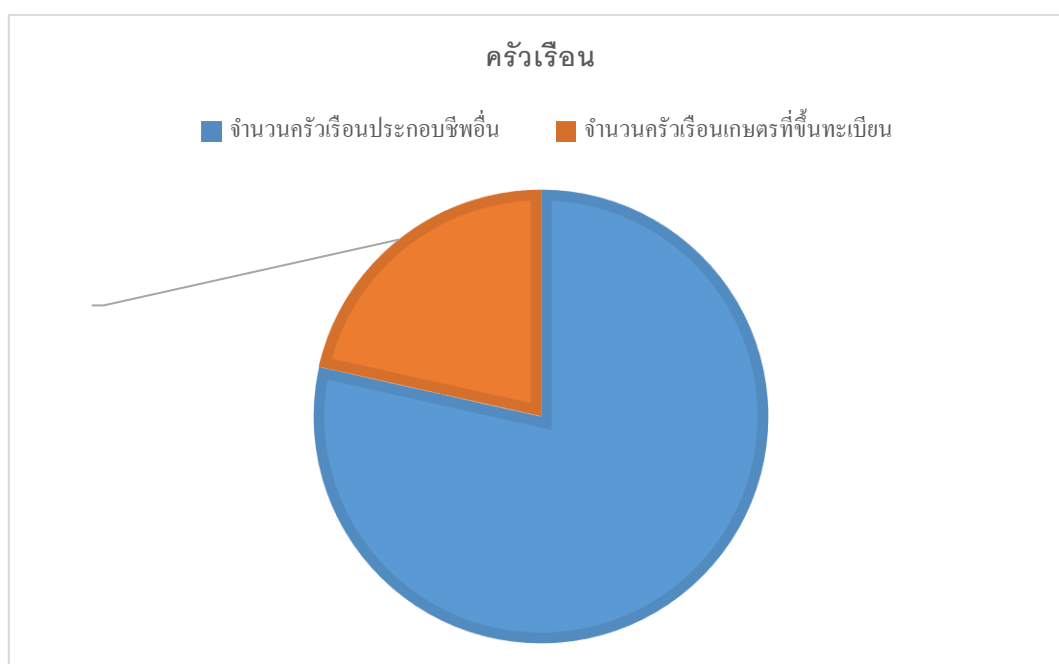
ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี

จังหวัดราชบุรีปี 2562

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	4,878	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ที่อาศัยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพลับพลา	398	7.97
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ที่อาศัยในพื้นที่เทศบาลเมืองเกาะพลับพลา	311	6.37
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	4,178	85.65

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2562)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2562)

รูปที่ 2-7 สัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

2) สภาพทั่วไป

จากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านหรือชุมชน ปี 2562 สภาพทั่วไปของตำบลเกาะพลับพลา ได้แก่ แหล่งน้ำ โครงสร้างพื้นฐาน การประกอบอาชีพ สถานที่สำคัญ การคมนาคมขนส่ง ตำบลเกาะพลับพลา มีถนนสายหลัก คือ ทางหลวงจังหวัดสายเขาเงา – เบิกไพร เชื่อมอำเภอบ้านโป่งกับอำเภอเมืองราชบุรี ระยะทางผ่านประมาณ 2.5 กิโลเมตร ผ่านพื้นที่หมู่ 8 ทางหลวงจังหวัดสายราชบุรี – สวนผึ้ง เชื่อมอำเภอสวนผึ้งกับอำเภอเมืองราชบุรี ระยะทางผ่านประมาณ 5 กิโลเมตร ผ่านพื้นที่หมู่ที่ 7, 12, 15 ถนนภายในหมู่บ้านแบบลาดยางแอสฟัลต์ติกคอนกรีต ลาดยางแบบผิวเรียบ แคมป์ซีล และถนนลูกรังเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน จำนวน 47 สาย การไฟฟ้าองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพลับพลาอยู่ในเขตการให้บริการของการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาคจังหวัดราชบุรี และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอจอมบึงบริการครอบคลุมพื้นที่ แต่ยังไม่ครบทุกครัวเรือน

3) แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือนและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ตำบลเกาะพลับพลา มีระบบประปาหมู่บ้านขนาดเล็ก 4 แห่ง ได้แก่หมู่ที่ 6, 10, 11, และหมู่ที่ 12 มีระบบประปาหมู่บ้านขนาดใหญ่ 1 แห่ง ได้แก่หมู่ที่ 15 มีการบริการจากการประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดราชบุรีครอบคลุมทุกหมู่บ้าน แต่ยังไม่เต็มเขตพื้นที่ แหล่งน้ำธรรมชาติ คลอง 1 สาย (คลองห้วยตะแคง) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ฝาย 7 แห่ง บ่อน้ำตื้น 96 แห่ง ถังเก็บน้ำฝน ค.ส.ล. 46 แห่ง ถังเก็บน้ำฝนแบบไฟเบอร์กลาส 10 แห่ง คลองส่งน้ำชลประทาน 1 สาย บ่อบาดาล 10 แห่ง

4) สถาบันการศึกษา โรงเรียน 3 แห่ง ระดับประถมศึกษา 2 แห่ง ได้แก่ ร.ร.วัดห้วยตะแคง, ร.ร.บ้านเขารวด ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น 1 แห่ง ได้แก่ ร.ร.วัดเกาะลอย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง (ศพด.โรงเรียนวัดห้วยตะแคง)

5) โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะ

- โทรศัพท์ มีสัญญาณโทรศัพท์เข้าถึงทั้งสัญญาณโทรศัพท์มือถือและโทรศัพท์บ้าน พื้นฐาน โดยคู่สายของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) มีผู้ประกอบการที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ คือ บริษัท กสท.โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) หรือ CAT Telecom และบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) สัญญาณโทรศัพท์มือถือครอบคลุมทั่วถึงได้แก่ Ais, True, Dtac นอกจากนั้นยังมีศูนย์ให้บริการข้อมูลข่าวสารหรือ INTERNET ตำบล ไว้บริการประชาชนสามารถติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารได้ทั่วโลก

- ไปรษณีย์/การสื่อสาร/การขนส่ง องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพลับพลา ไม่มีไปรษณีย์ในเขตพื้นที่ แต่มีบริการไปรษณีย์จากไปรษณีย์ประจำอำเภอ ซึ่งมีสำนักงานอยู่จำนวน 3 แห่งในตัวเมือง ให้บริการ เวลา 08.00 – 16.00 น. ในวันจันทร์ – เสาร์ (วันเสาร์ครึ่งวัน)

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

- มีหอกระจายข่าวหมู่บ้าน ตำบลเกาะพลับพลา มีหอกระจายข่าวหมู่บ้าน มีจำนวน 7 แห่ง ได้แก่ หมู่ที่ 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15 และเสียงตามสาย จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ หมู่ที่ 15 ซึ่งสามารถ ประชาสัมพันธ์ได้ครอบคลุมเกือบ 80 % ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพลับพลา

สาธารณสุข มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 2 แห่ง ดังนี้

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเกาะพลับพลา หมู่ที่ 5 และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเกาะลอย หมู่ที่ 8

6) **สถานที่สำคัญ** มีพื้นที่ติดต่อกับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และอารยธรรมได้แก่อุทยานหินเขางู เขาเจ้าแม่กวนอิมวัดหนองหอย และถ้ำเขาพระยาปราบซึ่งยังไม่เปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยว

ตารางที่ 2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ปี 2562

สภาพสังคม	จำนวน (แห่ง)
แหล่งน้ำอุปโภค- บริโภค	
ระบบประปาหมู่บ้านขนาดเล็ก	4
ระบบประปาหมู่บ้านขนาดใหญ่	1
ระบบการประปาส่วนภูมิภาค (ไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่)	1
คลองชลประทาน	1
ฝาย	7
คลองห้วยตะแครง	1
สถาบันการศึกษา	
โรงเรียนระดับประถมศึกษา	2
โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	1
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1
โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะในหมู่บ้าน(แห่ง)	
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	1
สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล	1
วัด (มหานิกาย)	3
สำนักสงฆ์ถ้ำเขาสวนหลวง	1
สถานีตำรวจ	1
ศูนย์ OTOP ตำบล	4
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	15
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ	
อุทยานเขางู	1
เขาเจ้าแม่กวนอิมวัดหนองหอย	1

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพลับพลา (2562)

7) หมอдинอาสา กรมพัฒนาที่ดิน หมอдинอาสาในตำบลเกาะพลับพลา มีจำนวน 16 ราย

1. นานสุจิน รักชาติพานิช	หมอдинอาสาระดับตำบล
2. นายวุฒิไกร ชนะวรบุตร	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน
3. นายณรงค์ศักดิ์ ภูมิ่ง	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน
4. นายวัชรินทร์ จิตงามขำ	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน
5. นางเฉลียง จ้อยโปลัง	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน
6. นายเสวก ทับทิม	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน
7. นางสุทิน ฉิมเล็ก	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน
8. นางจรรยารัตน์ เชิดชู	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน
9. นางสาวนันทวัน อัมพรศิริ	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน
10. นายประทีน ดีดีเหล็ก	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน
11. นายสมบุญ บุญโต	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน
12. นางสาวณีย์ ปุญญประดิษฐ์พร	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน
13. นายประจักษ์เย็นจิตต์	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน
14. นายคุณากร อ่วมเจริญ	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน
15. นางสาวจุรี ทรงไทย	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน

(กรมพัฒนาที่ดิน, 2564)

8) ลักษณะทางเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจของชุมชนในตำบลเกาะพลับพลา อาชีพหลักคือ ทำการเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา มะขามเทศ มะพร้าว ฝรั่ง อาชีพรอง คือ การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ เลี้ยงวัว เลี้ยงสุกร เลี้ยงปลา หรือชุมชนที่ติดป่า เช่น จะมีอาชีพหาของป่า เช่น น้ำผึ้ง หาเห็ด และหน่อไม้ เป็นต้น และอาชีพค้าขาย นอกจากนี้หลังฤดูการทำนา ชาวบ้านบางส่วนประกอบอาชีพรับจ้างเสริม เช่น กรรมกรหรืองานก่อสร้าง รับจ้างรายวันในภาคเกษตร มีกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทำปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยน้ำชีวภาพ

8.1) การประกอบอาชีพ

ตำบลเกาะพลับพลาเหมาะทำการเกษตร ประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน พื้นที่ตำบลเกาะพลับพลาเป็นพื้นที่ราบลุ่มมีความลาดเทเล็กน้อย มีขนาดพื้นที่ทั้งหมด 21,025 ไร่ มีพื้นที่ขอบเขตการปกครองของอำเภอเมืองคิดเป็นร้อยละ 37.73 พื้นที่ทางการเกษตรทั้งหมด 7,933 ไร่ โดยแยกเป็นพื้นที่ทำการเกษตร ดังนี้

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

พื้นที่ทำนา	6,901 ไร่
พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น	183 ไร่
พื้นที่ปลูกไม้ผล	470 ไร่
พื้นที่ปลูกผัก	332 ไร่
พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	40 ไร่
พื้นที่ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือน	7 ไร่

8.1.1) อาชีพทำเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกข้าว มะพร้าว ฝรั่ง และมะขามเทศ รองลงมาได้แก่ อาชีพการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค สุกร ไก่ และด้านอาชีพประมง จับสัตว์น้ำตามแหล่งน้ำธรรมชาติ และเลี้ยงปลา

8.1.2) ด้านอุตสาหกรรม ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรม โรงสีข้าวชุมชน 1 แห่ง และโรงอบข้าวชุมชน 1 แห่ง ของกลุ่มเกษตรกรในตำบล

8.2) ด้านแรงงาน

จากการข้อมูลสำนักทะเบียนอำเภอเมืองราชบุรี ในเดือนพฤษภาคม 2562 พบว่า ประชากรวัยทำงานที่มีอายุ 15 – 60 ปี มีจำนวน 6,745 คน โดยประชากรส่วนมากในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพลับพลา ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับจ้าง ค้าขาย ข้าราชการ

8.3) ด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

แหล่งน้ำธรรมชาติ

- คลอง 1 สาย (คลองห้วยตะแคง)

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ฝาย 7 แห่ง

- บ่อน้ำตื้น 96 แห่ง

- คลองส่งน้ำชลประทาน 1 สาย

8.4) ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2561 พบว่า จากการสำรวจคนอายุ 15 – 59 ปี จำนวน 2,000 คน มีอาชีพและรายได้ผ่านเกณฑ์ 2,000 คน จากการสำรวจ 774 คน คนอายุ 60 ปีขึ้นไป มีอาชีพและรายได้ผ่านเกณฑ์ 774 คน จากการสำรวจรายได้ของคนในครอบครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี จำนวน 1,215 ครัวเรือน ผ่านเกณฑ์ 1,215 ครัวเรือนจากการสำรวจครัวเรือนที่มีการเก็บออม จำนวน 1,215 ครัวเรือน ผ่านเกณฑ์ 1,210 ครัวเรือน ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 5 ครัวเรือน (กรมการพัฒนาชุมชน, 2564)

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

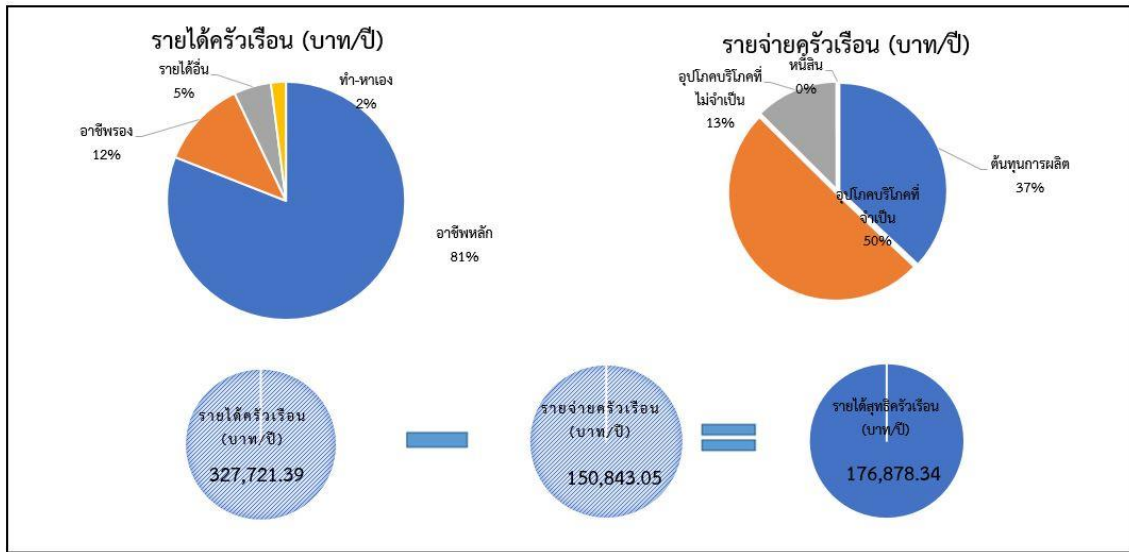
พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือน	รายได้บุคคล	รายจ่ายครัวเรือน	รายจ่ายบุคคล
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	เฉลี่ย (บาท/ปี)	เฉลี่ย (บาท/ปี)	เฉลี่ย (บาท/ปี)	เฉลี่ย (บาท/ปี)
ตำบลเกาะพลับพลา	265,381.15	39,079.92	16,608.27	6,658.04	327,721.39	113,184.05	150,843.05	52,096.16
หมู่ที่ 1 เขาสูง	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
หมู่ที่ 2 ต้นมะม่วง	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
หมู่ที่ 3 เกาะพลับพลา	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
หมู่ที่ 4 ห้วยตะแครง	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
หมู่ที่ 5 โศกหิน	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
หมู่ที่ 6 บ้านห้วยตะแครงใน	261,954.55	21,257.58	28,992.42	724.24	312,928.79	109,857.98	173,004.55	60,735.64
หมู่ที่ 7 บ้านเขากรวด	283,252.48	70,415.84	13,858.42	1,311.88	368,838.61	124,590.97	138,690.59	46,848.64
หมู่ที่ 8 บ้านเกาะลอย	307,317.46	23,142.86	8,380.95	1,603.17	340,444.44	131,906.52	169,811.11	65,793.97
หมู่ที่ 9 บ้านนา	217,007.53	41,992.47	16,640.41	2,436.44	278,076.85	110,024.99	132,387.04	52,380.78
หมู่ที่ 10 บ้านช่องมะกล่ำ	334,297.71	44,612.21	12,842.44	1,709.92	393,462.29	107,159.17	189,694.66	51,663.20
หมู่ที่ 11 บ้านเขาสวนหลวง	211,198.53	21,948.53	23,279.41	17,419.12	273,845.59	88,253.55	127,397.06	41,056.87
หมู่ที่ 12 บ้านห้วยจำปา	173,275.00	44,350.04	30,800.00	32,741.67	281,166.71	91,934.62	127,929.17	41,829.70
หมู่ที่ 13 หนองจิก	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
หมู่ที่ 14 บ้านต้นตะโก	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
หมู่ที่ 15 บ้านหนองสองห้อง	263,989.90	43,262.63	18,636.36	3,979.80	329,868.69	116,632.14	150,843.05	48,192.86

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2561)

หมายเหตุ : n/a คือไม่มีข้อมูล

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

รูปที่ 2-8 รายได้-รายจ่ายของคร้วเรือนเฉลี่ย ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี คือ 1) ทรัพยากรป่าไม้ 2) ทรัพยากรน้ำ 3) ทรัพยากรดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

1) จากการวิเคราะห์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี มีพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมาย ได้แก่ ป่าเขากรวด - ป่าเขาพอง มีเนื้อที่ทั้งหมด 2,857 ไร่ ทั้งนี้ได้จากระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ซึ่งเป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย การจำแนกทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ตำบลเกาะพลับพลาแสดงในรูปที่ 3-1 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย

รายชื่อ	ราชกิจจานุเบกษา	เนื้อที่ (ไร่)
ป่าสงวนแห่งชาติ		
ป่าเขากรวด - ป่าเขาพอง	เล่ม 83 ตอนที่ 104 วันที่ 22 พฤศจิกายน 2509	2,857

2) ป่าตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่

2.1) การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-2 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 14,439 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.04 ของเนื้อที่ตำบล

- เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 13,083 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 11.81 ของเนื้อที่ตำบล

- เขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) เนื้อที่ 13,070 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 11.80 ของเนื้อที่ตำบล

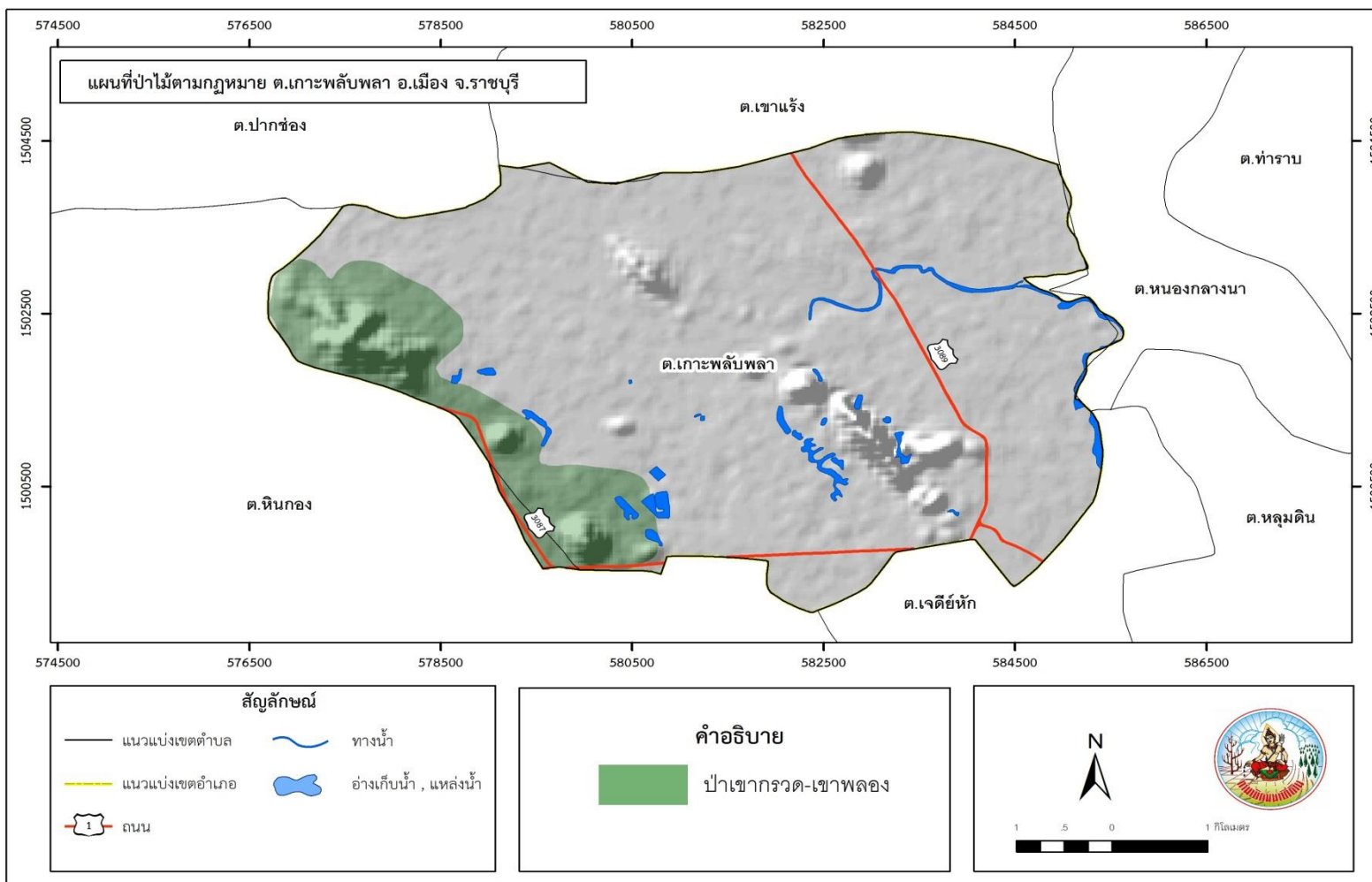

2.2) ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ในพื้นที่ตำบลเกาะพลับพลาพบว่า ประกอบด้วยชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 5 ชั้น ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-3 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ชั้นที่ 1 เนื้อที่ 734 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.49 ของเนื้อที่ตำบล
- ชั้นที่ 2 เนื้อที่ 392 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.86 ของเนื้อที่ตำบล
- ชั้นที่ 3 เนื้อที่ 412 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.96 ของเนื้อที่ตำบล
- ชั้นที่ 4 เนื้อที่ 2,527 ไร่คิดเป็นร้อยละ 12.02 ของเนื้อที่ตำบล
- ชั้นที่ 5 เนื้อที่ 16,958 ไร่คิดเป็นร้อยละ 80.65 ของเนื้อที่ตำบล

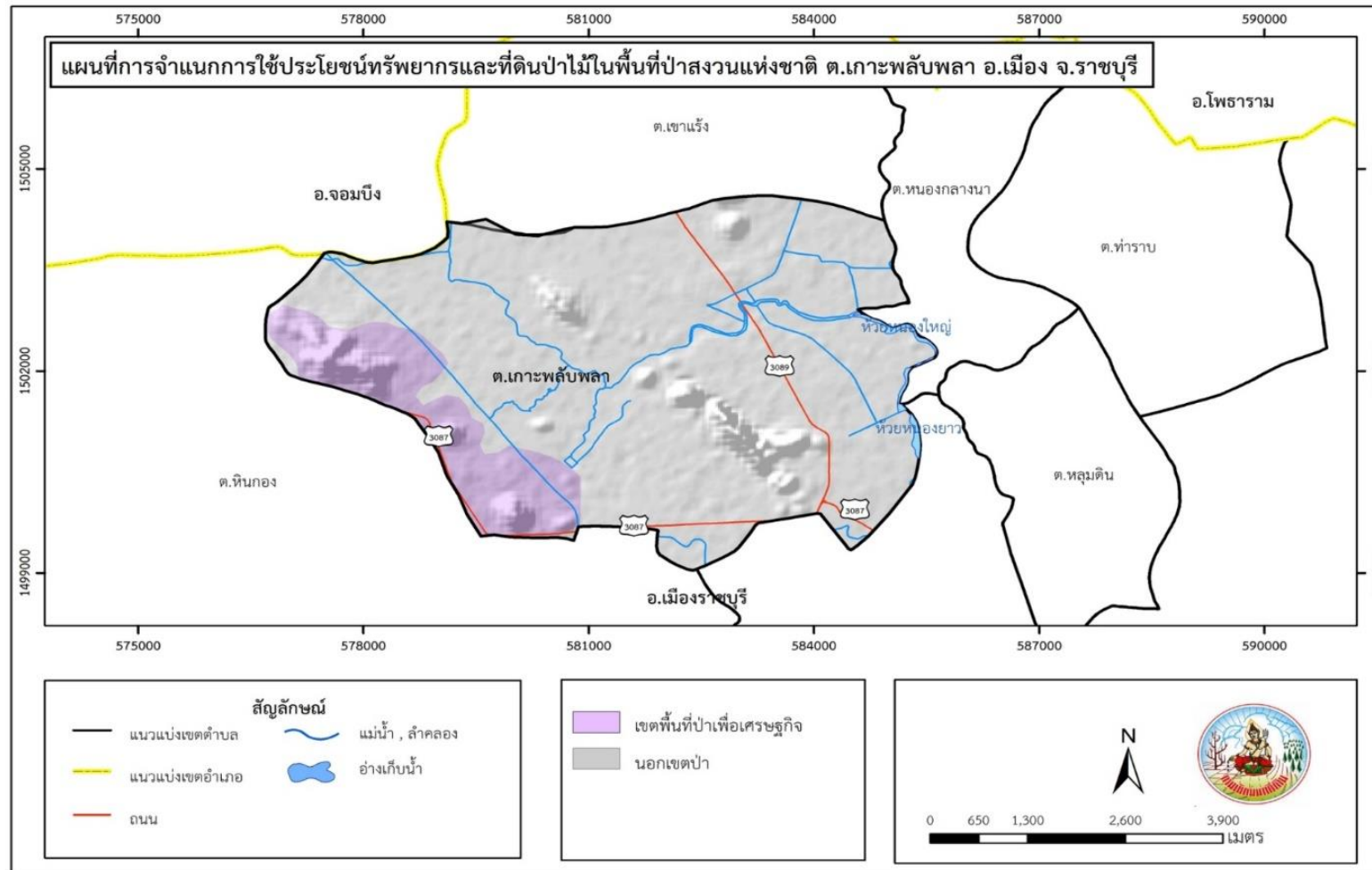
แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

รูปที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ต.เกาะพลับพลา อ.เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี

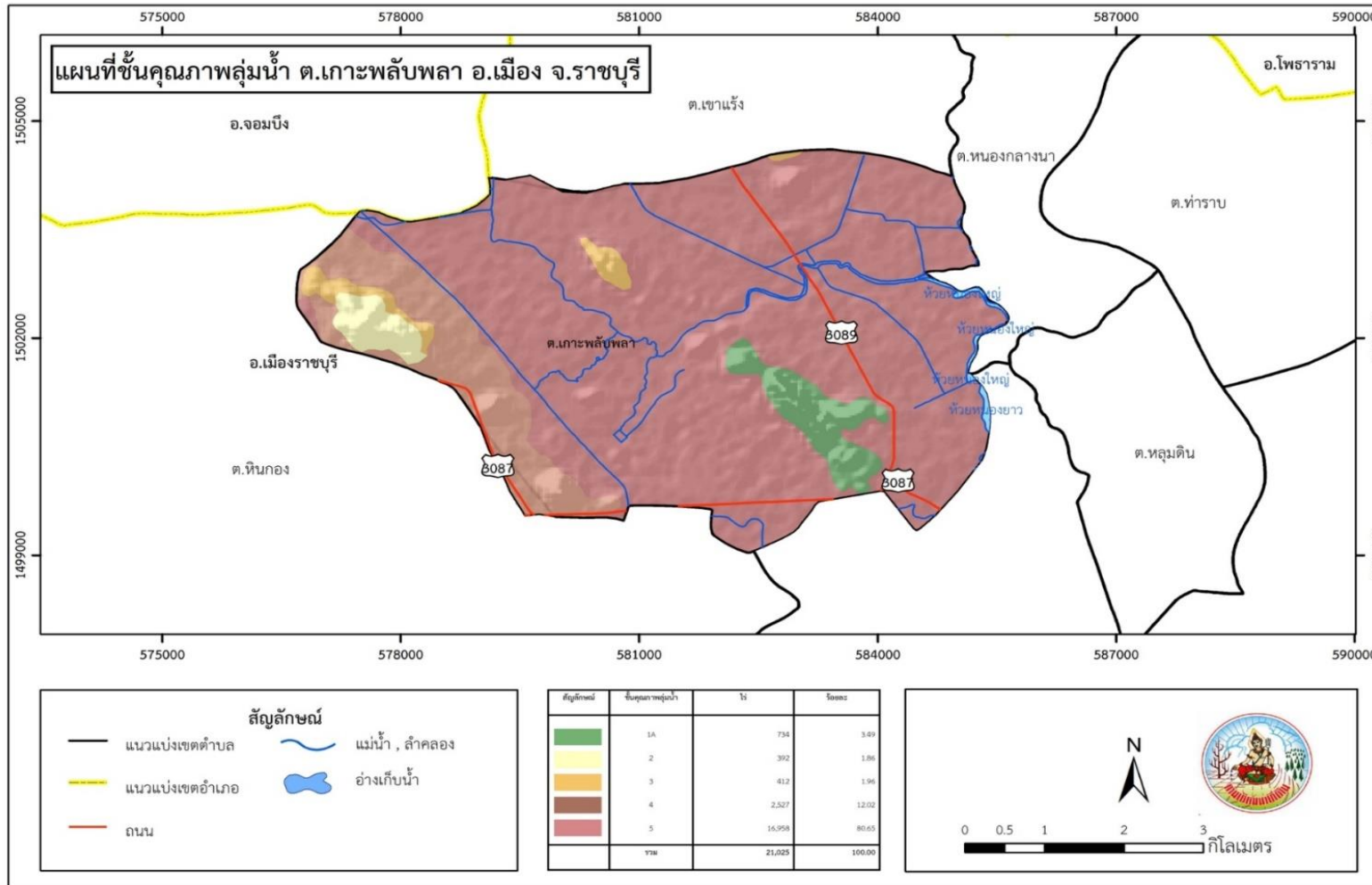
แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

รูปที่ 3-2 การจำแนกการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ต.เกาะพลับพลา อ.เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

รูปที่ 3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ต.เกาะพลับพลา อ.เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 น้ำผิวดิน

- 1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ แหล่งน้ำธรรมชาติ คลอง 1 สาย (คลองห้วยตะแคง)
- 2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่ ฝาย 7 แห่ง บ่อน้ำตื้น 96 แห่ง ถังเก็บน้ำฝน ค.ส.ล. 46 แห่ง ถังเก็บน้ำฝนแบบไฟเบอร์กลาส 10 แห่ง คลองส่งน้ำชลประทาน 1 สาย

3.2.2 น้ำใต้ดิน

ในปัจจุบันบ่อบาดาลจำนวน 10 บ่อ ปริมาณน้ำบาดาลที่คาดว่าจะพัฒนาได้อยู่ในเกณฑ์ น้อยกว่า (ตารางที่ 3-2)

3.2.3 ชลประทาน

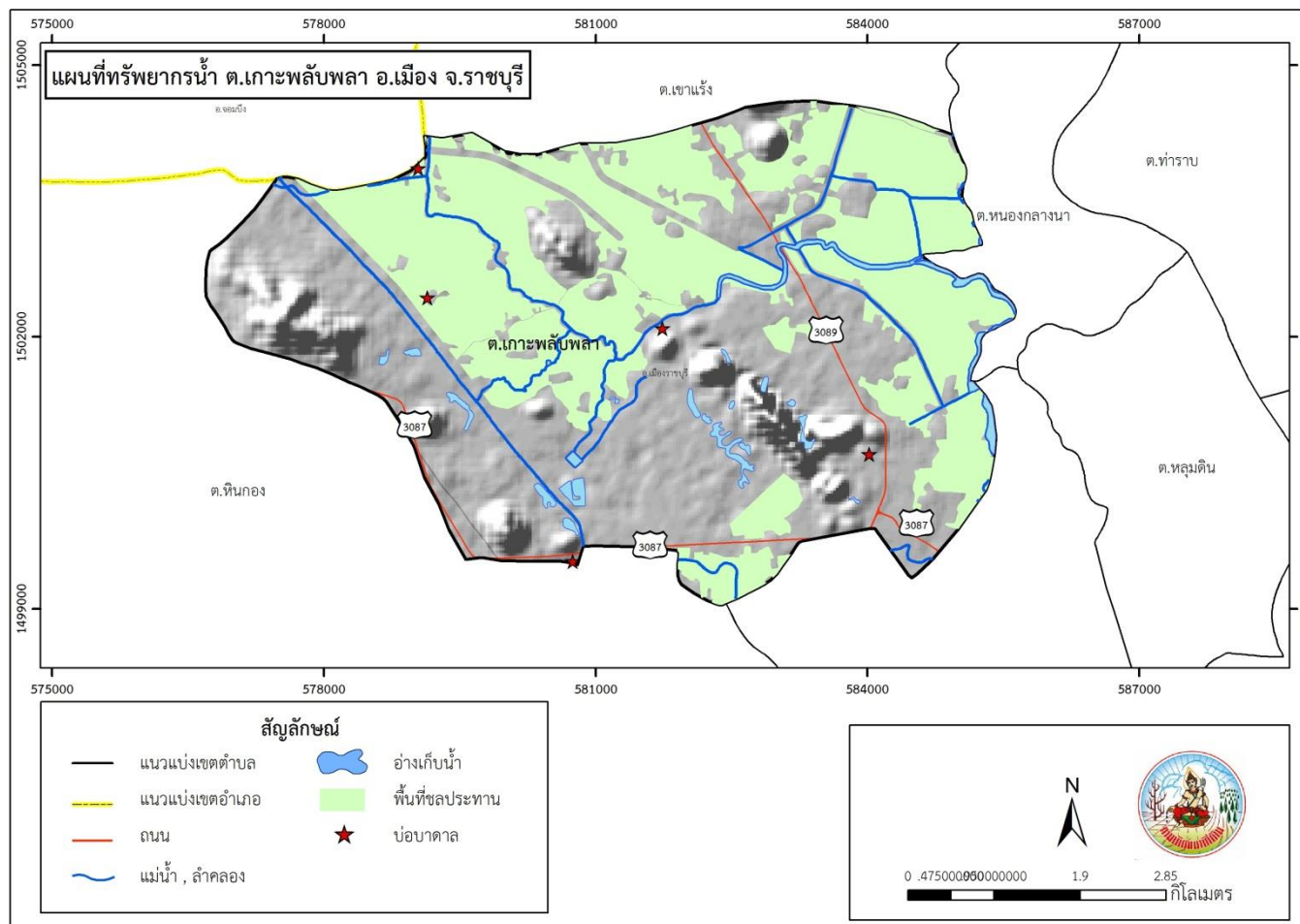
การพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ตำบลเกาะพลับพลาส่วนใหญ่อยู่ในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่ามะกา มีเนื้อที่ครอบคลุมประมาณ 8,559 ไร่ เป็นโครงการชลประทานเพื่อการเกษตร และอุปโภค-บริโภค (รูปที่ 3-4)

ตารางที่ 3-2 บ่อบาดาล ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

E	N	บ้าน	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
584022	1500706	วัดราชสิงขร	0	เกาะพลับพลา	เมืองราชบุรี	ราชบุรี
581739	1502096	บ้านห้วยตะแคงใน	6	เกาะพลับพลา	เมืองราชบุรี	ราชบุรี
579042	1503859	บ้านทุ่งภิทาบ	10	เกาะพลับพลา	เมืองราชบุรี	ราชบุรี
579140	1502432	บ้านห้วยจำปา	12	เกาะพลับพลา	เมืองราชบุรี	ราชบุรี
580749	1499522	โรงเรียนบ้านเขากรวด	15	เกาะพลับพลา	เมืองราชบุรี	ราชบุรี
584022	1500706	วัดราชสิงขร	0	เกาะพลับพลา	เมืองราชบุรี	ราชบุรี
581739	1502096	บ้านห้วยตะแคงใน	6	เกาะพลับพลา	เมืองราชบุรี	ราชบุรี
579042	1503859	บ้านทุ่งภิทาบ	10	เกาะพลับพลา	เมืองราชบุรี	ราชบุรี
579140	1502432	บ้านห้วยจำปา	12	เกาะพลับพลา	เมืองราชบุรี	ราชบุรี
580749	1499522	โรงเรียนบ้านเขากรวด	15	เกาะพลับพลา	เมืองราชบุรี	ราชบุรี

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

รูปที่ 3-4 ทรัพยากรน้ำ ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

3.3 ทรัพยากรดิน

3.3.1 จากฐานข้อมูลทรัพยากรดินของกองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2563) พบว่าตำบลเกาะพลับพลา ประกอบด้วย 7 ชุดดิน 16 หน่วยแผนที่ดิน โดยมีรายละเอียดในตารางที่ 3-3, 3-4 และรูปที่ 3-5 ประกอบด้วย

1) ชุดดินเดิมบาง (Db) เป็นดินลึก ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายถึงร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนปนดินเหนียว สีนํ้าตาลปนเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลาง (pH 6.0) ดินบนตอนล่างเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง มีสีเทาปนน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลแก่ สีนํ้าตาลปนเหลือง สีเหลืองปนน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลาง (pH 6.0) ดินล่างตอนล่างเป็นดินเหนียว สีเทาปนน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีแดงปฏิกริยาดินเป็นกรดกลางถึงด่างปานกลาง (pH 7.0-8.0)

-หน่วยแผนที่ดิน Db-fl-sIA : เดิมบางที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,331 ไร่ หรือร้อยละ 25.23 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Db-sclA : ชุดดินเดิมบางมีดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 351 ไร่ หรือร้อยละ 1.67 ของพื้นที่ตำบล

2) ชุดดินเขาพลอง (Kpg) เป็นดินลึกมาก ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือทรายปนดินร่วนสีน้ำตาลเข้ม หรือน้ำตาล ดินล่างเป็นดินร่วนปนทรายถึงดินร่วนเหนียวปนทรายในส่วนลึกๆ สีนํ้าตาลหรือนํ้าตาลปนแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.5-6.5) ตลอดทั้ง ชั้นดิน

-หน่วยแผนที่ดิน Kpg-gm,fl : ดินคล้ายชุดเขาพลอง มีจุดประสีเทาและเป็นดินร่วนละเอียด ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 940 ไร่ หรือร้อยละ 4.47 ของพื้นที่ตำบล

3) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) เป็นดินลึกปานกลาง ดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายสีน้ำตาล สีนํ้าตาลปนเทาหรือสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง (pH 5.0-6.0) ดินบนตอนล่าง เป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนเหนียวปนทราย สีนํ้าตาลหรือสีน้ำตาลปนแดงและเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปนกรวด ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH 5.0) ดินล่างตอนล่างเป็นดินร่วนปนดินเหนียว สีแดงปนเหลืองในช่วงความลึก 50-125 ซม. จากผิวดิน ก้อนกรวดเป็นพวกเศษหินควอร์ตไซต์ หินทราย หินฟิลไลต์ และหินดินดาน และมวลสารกลมของหินลูกรังกระจายอยู่ทั่วไป ในชั้นดินปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH 4.5-5.0)

- หน่วยแผนที่ดิน Ly-slB : ชุดดินลาดหญ้า ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 138 ไร่ หรือร้อยละ 0.66 ของพื้นที่ตำบล

4) ชุดดินปากท่อ (Pth) เป็นดินลึก ดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายแป้ง สีเทาอ่อน มีจุดประสีเหลืองปนน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง (pH 5.5-6.0) ดินบนตอนล่างสีน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือนํ้าตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

(pH 5.0) ดินล่างตอนล่างดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาลอ่อนหรือสีเทาอ่อน มีจุดประสีแดงปนเหลือง หรือสีแดง มีลักษณะเป็นศิลาแลงอ่อนมีปริมาณมากกว่า 5-50 % ภายในความลึก 150 ซม. จากผิวดิน อาจพบมวลก้อนกลม (nodules) ของแมงกานีส

- หน่วยแผนที่ดิน Pth-sclA : ชุดดินปากท่อ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 274 ไร่ หรือร้อยละ 1.30 ของพื้นที่ตำบล

5) ชุดดินราชบุรี (Rb) เป็นดินลึก ดินบนเนื้อดินเป็นดินเหนียวปนทรายแป้งตลอด สีน้ำตาลปนเทาเข้ม มีจุดประสีน้ำตาลแก่และสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดเล็กน้อย (pH 5.5-6.5) ดินบนตอนล่างเป็นดินเหนียว สีน้ำตาลปนเทาเข้มหรือสีน้ำตาลเข้ม มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีน้ำตาลและสีน้ำตาลปนเหลืองในดินชั้นล่าง อาจพบรอยอุ้มน้ำและจุดประสีแดงปนเหลืองปฏิกิริยาดินเป็นด่างปานกลาง (pH 8.0) ดินล่างตอนล่างอาจพบเกลือแร่ไมกา ก้อนเหล็ก และแมงกานีสสะสมตลอดหน้าตัดดิน

- หน่วยแผนที่ดิน Rb-sic1A : ชุดดินราชบุรี ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย แป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,049 ไร่ หรือร้อยละ 9.74 ของพื้นที่ตำบล

6) ชุดดินตาคีล (Tk) เป็นดินตื้นถึงชั้นปูนมาร์ลที่พบภายใน 50 ซม. จากผิวดิน ดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีดำ สีเทาเข้มมาก สีน้ำตาลปนเทาเข้มมาก หรือสีน้ำตาลเข้มมาก ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 7.0-8.0) ดินล่างเป็นดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง และมีเม็ดปูนปน สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลเข้ม และมีสีขาวของผงปูนทุติยภูมิหรือปูนมาร์ล ปฏิกิริยาดินเป็นด่างปานกลาง (pH 8.0) ได้ชั้นดินลงไปเป็นชั้นปูนมาร์ลสีขาวทั้งที่เป็นเม็ดและที่เชื่อมต่อกันหนาแน่น

- หน่วยแผนที่ดิน Tk-clB : ชุดดินตาคีล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชันร้อยละ 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,054 ไร่ หรือร้อยละ 9.77 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Tk-lA : ชุดดินตาคีล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชันร้อยละ 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 210 ไร่ หรือร้อยละ 1.00 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Tk-lB : ชุดดินตาคีล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชันร้อยละ 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 125 ไร่ หรือร้อยละ 0.60 ของพื้นที่ตำบล

7) ชุดดินท่ายาง (Ty) เป็นดินตื้นถึงชั้นกรวด ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนมีกรวดและเศษหินก้อนหินปนอยู่ตอนบนประมาณ 15-34 % โดยปริมาตร สีน้ำตาลปนเทาถึงสีน้ำตาลเข้ม ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดเล็กน้อย (pH 5.5-6.5) ดินบนตอนล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายปนกรวดและเศษหินมีปริมาณมากกว่า 35 % โดยปริมาตร เพิ่มขึ้นตามความลึก จะพบชั้นดินปนกรวดปนเศษหินนี้ตื้นกว่า 50 ซม. จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดเล็กน้อยถึงกรดปานกลาง (pH 5.5-6.0) ดินล่างตอนล่างเป็นชั้นเศษหินกรวดของหินทราย

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

- หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslC : ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 481 ไร่ หรือร้อยละ 2.33 ของพื้นที่ตำบล
- หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslD : ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของพื้นที่ตำบล
- หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslB : ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,018 ไร่ หรือร้อยละ 4.84 ของพื้นที่ตำบล
- หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslC : ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 28 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของพื้นที่ตำบล
- 8) พื้นที่เขตทหาร (MA) มีเนื้อที่ 6,784 ไร่ หรือร้อยละ 30.26 ของพื้นที่ตำบล
- 9) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) มีความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ สภาพพื้นที่สูงชันถึงสูงชันมากที่สุด มีเนื้อที่ 1,094 ไร่ หรือร้อยละ 5.20 ของพื้นที่ตำบล
- 10) พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 136 ไร่ หรือร้อยละ 0.65 ของพื้นที่ตำบล

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 3-3 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

หน่วยแผนที่	ชุดดิน	หน่วยแผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
				ไร่	ร้อยละ
1	Db	Db-fl-sIA	ดินคล้ายชุดดินเดิมบางที่เป็นดินร่วนละเอียด มีดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 0-2	5,331	25.35
		Db-sclA	ชุดดินเดิมบาง มีดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชันร้อยละ 0-2	351	1.67
2	Kpg	Kpg-gm,fl-sIA	ดินคล้ายชุดดินเขาพลองที่มีจุดประสีเทาและเป็นดินร่วน ละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 0-2	940	4.47
3	Ly	Ly-slB	ชุดดินลาดหญ้า มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 2-5	138	0.66
4	Pth	Pth-sclA	ชุดดินปากท่อ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชันร้อยละ 0-2	274	1.30
5	Rb	Rb-sicIA	ชุดดินราชบุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชันร้อยละ 0-2	2,049	9.74
6	Tk	Tk-clB	ชุดดินตาคลี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชันร้อยละ 2-5	2,054	9.77
		Tk-lA	ชุดดินตาคลี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชันร้อยละ 0- 2	210	1.00
		Tk-lB	ชุดดินตาคลี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชันร้อยละ 2- 5	125	0.60
7	Ty	Ty-gclB	ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชันร้อยละ 2-5	1,018	4.84
		Ty-gclC	ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชันร้อยละ 5-12	28	0.13
		Ty-gslC	ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชันร้อยละ 5-12	491	2.33
		Ty-gslD	ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชันร้อยละ 12-20	3	0.01
8	MA	MA	เขตทหาร	6,784	32.26
9	SC	SC	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	1,094	5.20
10	W	W	พื้นที่น้ำ	136	0.65
เนื้อที่รวม				21,025	100.00

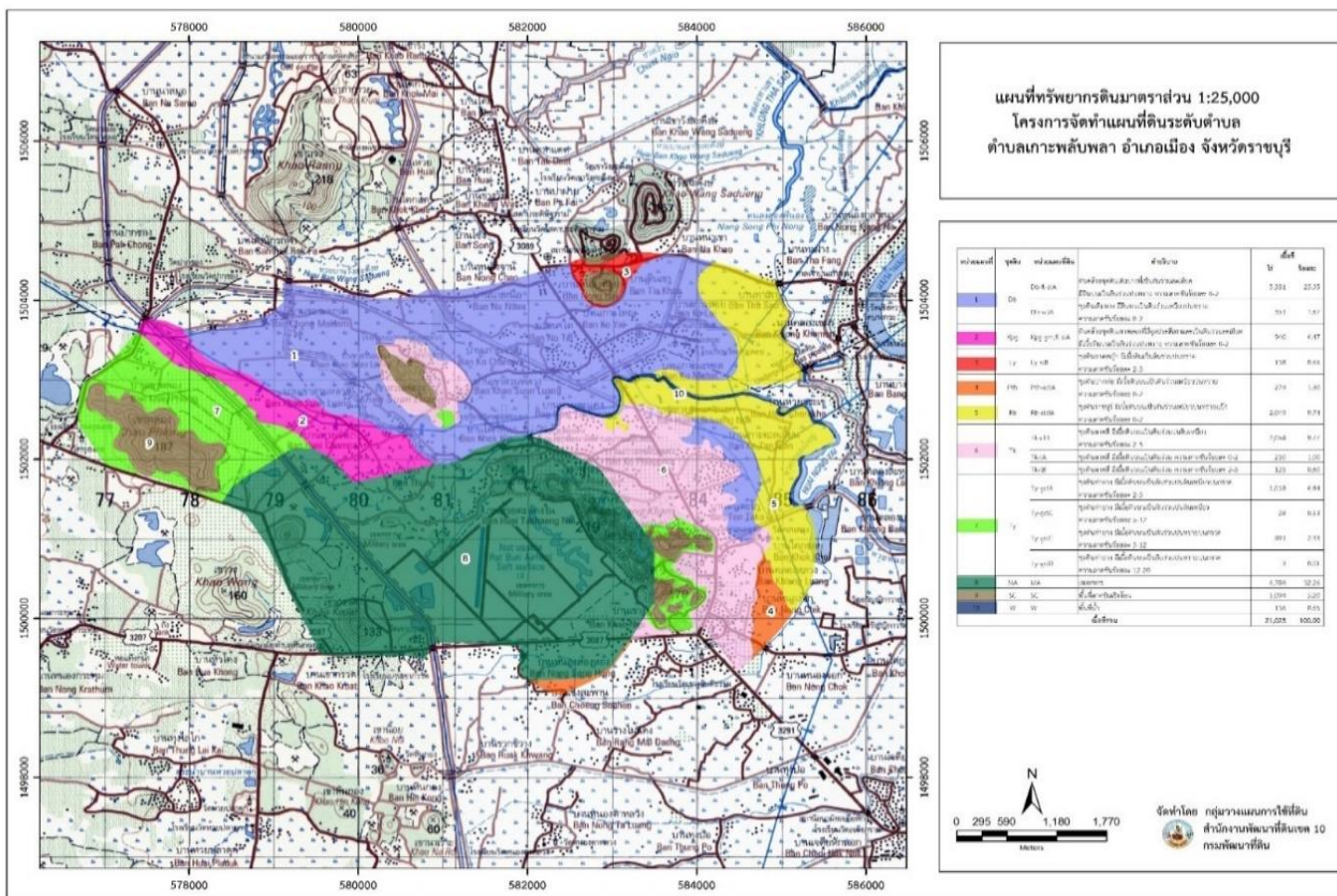
แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 3-4 สมบัติดิน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบายน้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัส	โพแทสเซียม	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	เนื้อที่	
							ที่เป็นประโยชน์ (P ₂ O ₅)	ที่เป็นประโยชน์ (K ₂ O)		ไร่	ร้อยละ
Db-fl-sIA	0-2	การระบายน้ำเร็ว	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	5,331	25.36
Db-sclA	0-2	การระบายน้ำเร็ว	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	351	1.67
Kpg-gm,fl-sIA	0-2	การระบายน้ำดีปานกลาง-การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	940	4.47
Ly-slB	2-5	การระบายน้ำดี	<10	<35	50-100	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	138	0.66
Rb-sicIA	0-2	การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว	>20	35-75	>150	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง	2,049	9.74
Tk-clB	2-5	การระบายน้ำดี	>20	>75	0-50	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง	2,053	9.77
Tk-lA	0-2	การระบายน้ำดี	>20	>75	0-50	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง	211	1.00
Tk-lB	2-5	การระบายน้ำดี	>20	>75	0-50	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง	125	0.60
Ty-gclB	2-5	การระบายน้ำดี	<10	<35	0-50	สูง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	1,018	4.84
Ty-gclC	5-12	การระบายน้ำดี	<10	<35	0-50	สูง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	519	2.47
Ty-gslD	12-20	การระบายน้ำดี	<10	<35	25-50	สูง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	3	0.02
Pth-sclA	0-2	การระบายน้ำเร็ว	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	274	1.30
MA	MA	-	-	-	-	-	-	-	-	6,784	32.27
SC	SC	-	-	-	-	-	-	-	-	1,094	5.20
W	W	-	-	-	-	-	-	-	-	136	0.65
รวม										21,025	100.00

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

รูปที่ 3-5 ทรัพยากรดิน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

3.3.2 การชะล้างพังทลายของดิน

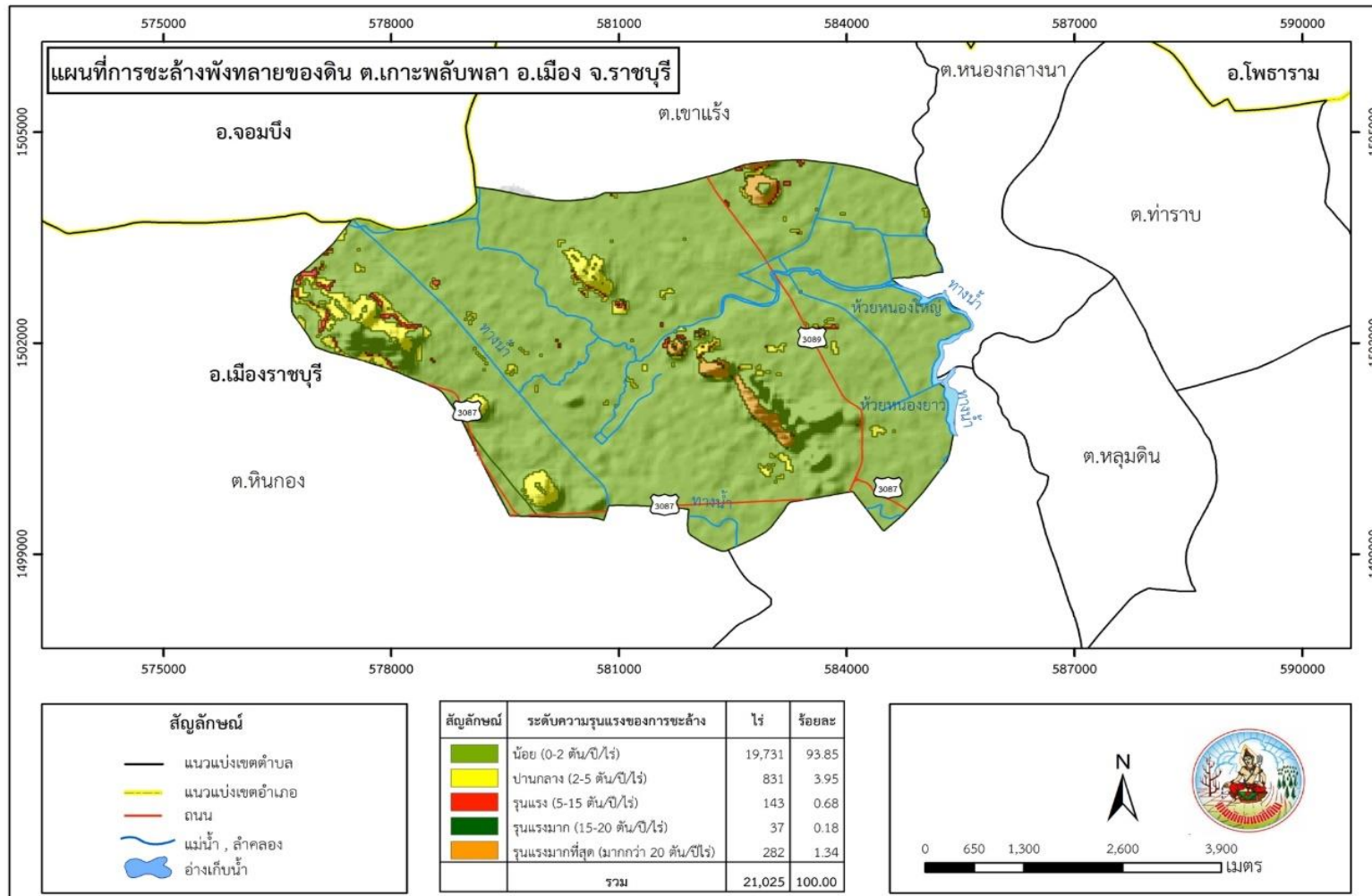
จากการประเมินการชะล้างพังทลายของดินโดยใช้สมการการสูญเสียดินสากล (Universal Soil Loss Equation; USLE) ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี มีการชะล้างพังทลายของดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-5 และรูปที่ 3-6

ตารางที่ 3-5 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

การชะล้างพังทลายของดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
น้อย (0-2 ตัน/ไร่/ปี)	19,731	93.85
ปานกลาง (2-5 ตัน/ไร่/ปี)	831	3.95
รุนแรง (5-15 ตัน/ไร่/ปี)	143	0.68
รุนแรงมาก (15-20 ตัน/ไร่/ปี)	37	0.18
รุนแรงมากที่สุด (>20 ตัน/ไร่/ปี)	282	1.34
รวม	21,025	100.00

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

รูปที่ 3-6 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1. หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- 1) พื้นที่ (Area)
- 2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
- 3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ
เช่น

- 1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- 2) ความต้องการของชุมชน
- 3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- 4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญ
ของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- 1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- 2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- 3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- 4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรม
ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการ
ต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2564 ประกอบด้วยเกษตรกรผู้นำจำนวน หมู่ละ 1 ราย และกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน 1 รายร่วมกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพลับพลา มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลเกาะพลับพลา คือ

- 1) ปัญหาด้านการจัดการพืช
- 2) ปัญหาด้านน้ำแหล่งน้ำ
- 3) ปัญหาด้านดิน

4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และเทศบาลตำบลเกาะพลับพลา มีความต้องการ 3 ประการ คือ

- 1) แก้ไขปัญหาด้านการผลิตพืช
- 2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ
- 3) แก้ไขปัญหาให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์

(1) กรณีการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตพืชต้องการให้ปุ๋ยที่มีราคาไม่แพงและคุณภาพดี ซึ่งแก้ไขราคานั้นเป็นเรื่องของกลไกตลาดซึ่งจับต้องได้ยากแต่กิจกรรมที่สามารถแก้ไขและช่วยบรรเทาให้กับเกษตรกรได้คือการนำดินมาวิเคราะห์ธาตุอาหารเพื่อหาส่วนความอุดมสมบูรณ์ของดินและธาตุอาหารที่สำคัญ คือ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม เพื่อนำคำวิเคราะห์ดังกล่าวมาจัดการเรื่องการใช้ปุ๋ยรายแปลงคือมีการใช้ปุ๋ยตามคำวิเคราะห์ซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งทำให้เกษตรกรลดการใช้ปุ๋ยเคมีลงและไม่จำเป็นต้องใส่ปุ๋ยให้มากเกินไปจนการลดการใช้ปุ๋ยทำให้ลดต้นทุน อีกทั้งเจ้าหน้าที่สามารถให้ความรู้การด้านการจัดการปุ๋ยและปลูกพืชที่ให้ผลตอบแทนสูงในเรื่องของการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ลดการเกิดโรคและแมลงในการปลูกพืชซ้ำๆเป็นเวลานานทำให้ผลผลิตต่ำราคาต้นทุนสูง

(2) กรณีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลเกาะพลับพลา คือ การจัดหาแหล่งน้ำขนาดเล็ก - ใหญ่ เนื่องจากบ่อน้ำในไร่นาขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตรไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากอยู่ในเขตชลประทานส่วนใหญ่

ซึ่งจะมีทั้งที่นาข้าวและที่ปลูกพืชไร่ อาจจะเป็นขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่หรือแหล่งน้ำขนาด 3 ไร่ ถึง 5 ไร่

จากการร้องขอของเกษตรกรให้นำน้ำใต้ดินมาใช้และให้ชลประทานมีการปล่อยน้ำให้เกษตรกรทำนา กรมพัฒนาที่ดินจะประสานกับส่วนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง คือ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลและกรมชลประทาน

การที่พื้นที่การเกษตรขาดความชื้นในดินเร็วกว่าปกติหลังฝนทิ้งช่วงนั้น สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง คือขาดอินทรีย์วัตถุในดินที่จะช่วยอุ้มน้ำไว้เพื่อการเติบโตของพืช อย่างไรก็ตาม กรณีปัญหาการขาดแคลนนํ้านั้นได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

2.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

2.1.1) โครงการขุดลอกคลองห้วยตะแคง

2.2) การพัฒนาระบบส่งน้ำ

2.2.1) โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำสายย่อยให้เกษตรกรได้ใช้น้ำอย่างทั่วถึง

(3) กรณีการแก้ไขปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์และเสื่อมโทรม พบว่าตำบลเกาะพลับพลาไม่ได้มีปัญหาเรื่องการลาดชันของพื้นที่สักเท่าไรปัญหาที่พบคือเกษตรกรมีการปลูกพืชซ้ำๆ นานๆ พืชที่เกษตรกรปลูก เช่นข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ไม่มีการปรับปรุงบำรุงดิน กิจกรรมที่จะส่งเสริมคือมีการใช้ปุ๋ยพืชสดในนาข้าวและกิจกรรมรณรงค์กลบไถดเผาตอซัง ซึ่งเป็นอีกกิจกรรมที่ช่วยลดความเสื่อมโทรมของดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ผลจากการจัดทำกรมีส่วนร่วมกับชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1 โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 5 ประการ คือ

- 1.1) ปุ๋ยเคมีและสารเคมีจำนวนมาก
- 1.2) ขาดแคลนนํ้า
- 1.3) ดินเสื่อมโทรม
- 1.4) พืชผลผลิตต่ำ
- 1.5) โรคและแมลงเข้าทำลาย

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 6 ประการ คือ

- 2.1) การลดต้นทุนการผลิต
- 2.2) จัดทำปฏิทินการเปิด-ปิด ประตูระบายน้ำ
- 2.3) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.4) ต้องจัดทำแหล่งน้ำเพิ่ม
- 2.5) หาพืชพันธุ์ดี
- 2.6) ป้องกันศัตรูพืช

3) สถานะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 5 ประการ คือ

- 3.1) การเพิ่มพื้นที่ทางการเกษตร
- 3.2) ขาดน้ำเพื่อการเกษตร
- 3.3) การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช

3.4) การผลิตเพื่อการส่งออก

3.5) ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 5 ประการ คือ

4.1) ผลผลิตราคาตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง

4.2) รายได้น้อย

4.3) มีปัญหาคุณภาพชีวิต

4.4) การชะล้างพังทลาย

4.5) ปริมาณและคุณภาพผลผลิตลดลง

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

5.1 อดีต

5.1.1 ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสด

5.1.2 รมรงค์การงดเผาตอซัง

5.1.3 ส่งเสริมการใช้น้ำหมักชีวภาพ/ ปุ๋ยหมัก

5.1.4 การเก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์

5.2 อนาคต

5.2.1 ส่งเสริมให้เกษตรกรจัดตั้งธนาคาร (เมล็ดพันธุ์/ ปุ๋ยหมัก/ น้ำหมัก

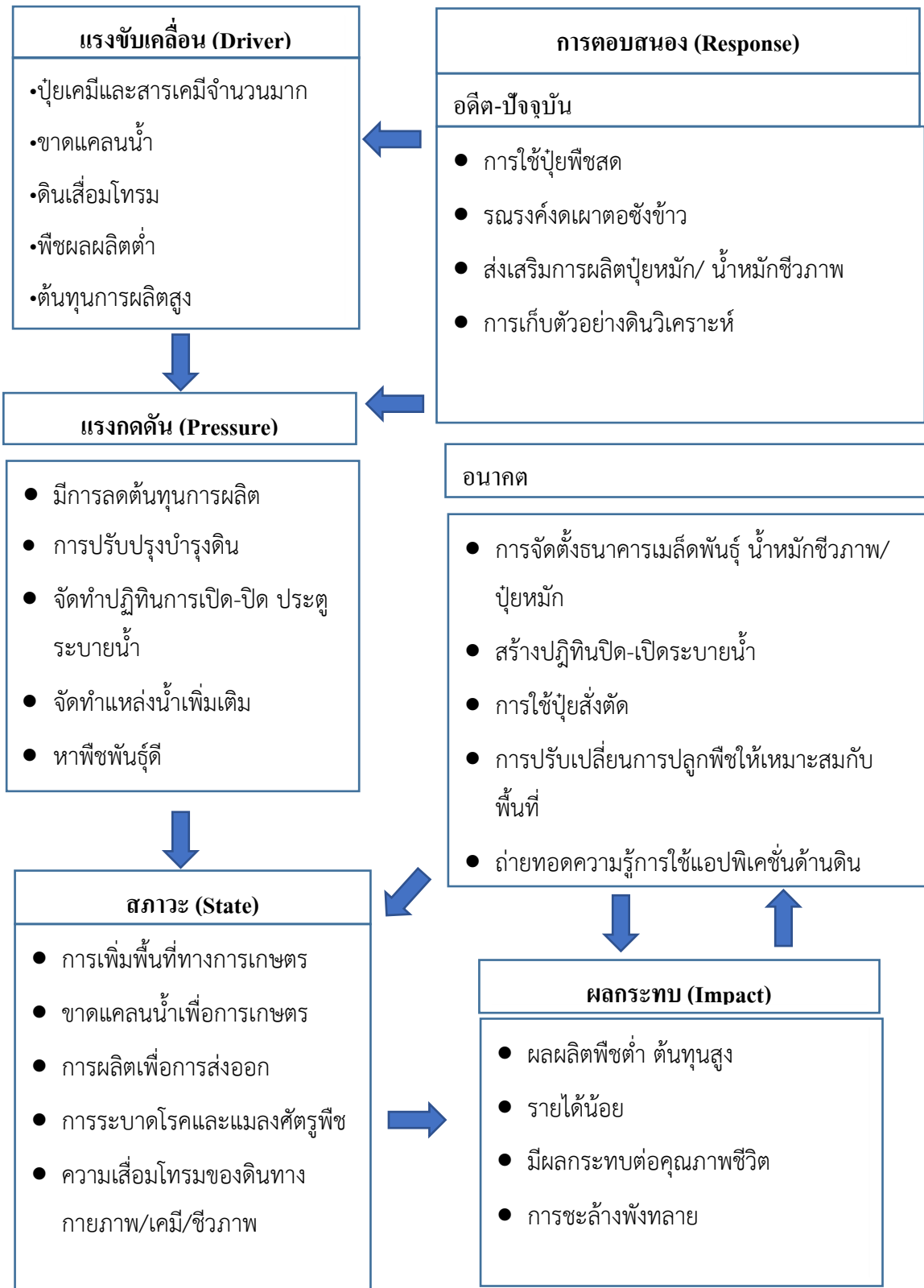
ชีวภาพ)

5.2.2 สร้างปฏิทินเปิด-ปิด ประตุระบายน้ำ

5.2.3 การใช้ปุ๋ยสั่งตัด

5.2.4 ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

5.2.5 การถ่ายทอดความรู้ด้านนวัตกรรมด้านดินในรูปแบบแอปพลิเคชัน

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี มีการเพาะปลูกพืช รูปที่ 4-2 ดังนี้

1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝน โดยปลูกระหว่างเดือนพฤษภาคมถึง มิถุนายน และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ ข้าวขาวหอมมะลิ ข้าว เหลืองอ่อน

2) ข้าวนาปี-ข้าวนาปรัง เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝนระหว่างเดือนพฤษภาคมถึง ธันวาคม และจะปลูกข้าวนาปรังในช่วงฤดูแล้ง โดยสูบน้ำจากคลองส่งน้ำระหว่างเดือนมกราคมถึง พฤษภาคม แต่จะมีปัญหาการขาดแคลนน้ำ

3) ข้าวนาปี-พืชผัก เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงธันวาคม และจะ ปลูกพืชผักหลังการเก็บเกี่ยวข้าว ได้แก่ กระเจี๊ยบ แตงกวา ระหว่างเดือนธันวาคมถึงพฤษภาคม

4) กล้าย เกษตรกรจะปลูกกล้าย ซึ่งสามารถปลูกได้เกือบตลอดปี

5) อ้อย เกษตรกรจะปลูกบนที่ดินค่อนข้างทรายจัดไม่มีน้ำ

6) ไม้ผล ที่นิยมปลูก ได้แก่ มะม่วง มะขามเทศ มะพร้าว

7) ไม้ยืนต้น มีเกษตรกรปลูกได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

ชนิดพืช	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม												
1. ข้าว-ปอเทือง	ข้าวนาปี						ข้าวนาปี					
2. พืชผัก	พืชผัก						พืชผัก					
3. ไม้ผล	มะพร้าว กล้วย											
4. เกษตรผสมผสาน	เกษตรผสมผสาน											
บริเวณพื้นที่ดอน												
1. ข้าว-ปอเทือง	ข้าวนาปี						ข้าวนาปี					
2. อ้อย	อ้อย											
3. ไม้ยืนต้น	ปาล์มน้ำมัน											
4. ไม้ผล	มะม่วง มะขามเทศ มะพร้าว											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หน่วยแผนที่

จากการสำรวจคุณสมบัติของดินร่วมกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมต่าง ๆ รวมถึงการจัดการพื้นที่พบว่า ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ประกอบไปด้วย 16 หน่วยแผนที่

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย พืชเศรษฐกิจหลัก หรือพืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลเกาะพลับพลาทั้งหมด 7 ชนิด ได้แก่ ข้าว อ้อย กล้วย มะขามเทศ ปาล์ม มะม่วง มะพร้าว และมะม่วง

5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติของที่ดินร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ (บัณฑิตและคาร์ณ 2542) เพื่อประเมินคุณภาพที่ดินในพื้นที่ตำบลเกาะพลับพลา ได้ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

(1) ข้าว

จากการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการปลูกข้าวของตำบลเกาะพลับพลา พบว่าอยู่ในระดับชั้นที่มีความเหมาะสมสูง (S1) ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) และชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

(1.1) ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S1)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของข้าว คือ สภาพการหยั่งลึกของราก ด้านความลึกของดิน (r) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช ด้านการระบายน้ำ (o) และ ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร ด้านปริมาณธาตุอาหารในดิน (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Rb-sic1A

(1.2) ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของข้าว คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านปริมาณธาตุอาหารพืช (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Db-fl-s1A ,หน่วยแผนที่ดิน Db-sclA และหน่วยแผนที่ดิน Pth-sclA, หน่วยแผนที่ดิน Kpg-gm,fl-s1A

(1.3) ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของข้าว คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ly-sLB ,หน่วยแผนที่ดิน Tk-clB ,หน่วยแผนที่ดิน Tk-lA ,หน่วยแผนที่ดิน Tk-lB , หน่วยแผนที่ดิน Ty-gclB และหน่วยแผนที่ดิน Ty-gclC

(1.4) ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของข้าว คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก ด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslD

(2) อ้อย

จากการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการปลูกอ้อยของตำบลเกาะพลับพลา พบว่าอยู่ในระดับชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) และชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

(3.1) ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของอ้อย คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านปริมาณธาตุอาหารพืช (s) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร มีข้อจำกัดในด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) สภาวะการหยั่งลึกของราก ด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kpg-gm,fl-sLA, หน่วยแผนที่ดิน Ly-sLB,

(3.2) ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของอ้อย คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สภาวะการหยั่งลึกของราก ด้านความลึกของดิน (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดในด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Db-fl-sLA, หน่วยแผนที่ดิน Db-sclA, หน่วยแผนที่ดิน Rb-sicLA, หน่วยแผนที่ดิน Tk-clB, หน่วยแผนที่ดิน Tk-lA, หน่วยแผนที่ดิน Tk-lB, หน่วยแผนที่ดิน Ty-gclB, หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslC, หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslD และหน่วยแผนที่ดิน Pth-sclA

(3) ปาล์มน้ำมัน

จากการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการปลูกปาล์มน้ำมันของตำบลเกาะพลับพลา พบว่าอยู่ในระดับชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3) และชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

(5.1) ชั้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของปาล์มน้ำมัน คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านปริมาณธาตุอาหารพืช (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kpg-gm,fl-sLA, หน่วยแผนที่ดิน Rb-sicLA และหน่วยแผนที่ดิน Pth-scLA

(5.2) ชั้นที่ความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของปาล์มน้ำมัน คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก ด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Db-fl-sLA, หน่วยแผนที่ดิน Db-scLA, หน่วยแผนที่ดิน Ly-sLB

(5.1) ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินไม่เหมาะต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของปาล์มน้ำมัน สภาวะการหยั่งลึกของราก ด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Tk-clB ,หน่วยแผนที่ดิน Tk-lA, หน่วยแผนที่ดิน Tk-lB, หน่วยแผนที่ดิน Ty-gclB, หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslC และหน่วยแผนที่ดิน Ty-gslD

(4) มะพร้าว

จากการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการปลูกมะพร้าวของตำบลเกาะพลับพลา พบว่าอยู่ในระดับชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3) และชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

(6.1) ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของมะพร้าว คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก ด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kpg-gm,fl-sLA , หน่วยแผนที่ดิน Ly-sLB และหน่วยแผนที่ดิน Rb-sicLA

(6.2) ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินไม่เหมาะต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของมะพร้าว คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก ด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Db-fl-sLA, หน่วยแผนที่ดิน Db-scLA, หน่วยแผนที่ดิน Tk-clB, หน่วยแผนที่ดิน Tk-lA, หน่วยแผนที่ดิน Tk-lB, หน่วยแผนที่ดิน Ty-gclB, หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslC, หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslD และหน่วยแผนที่ดิน Pth-scLA

(5) มะม่วง

จากการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการปลูกมะม่วงของตำบลเกาะพลับพลา พบว่าอยู่ในระดับชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3) และชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

(7.1) ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของมะม่วง ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก ด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Db-fl-sIA, หน่วยแผนที่ดิน Db-sclA, หน่วยแผนที่ดิน Kpg-gm,fl-sIA, หน่วยแผนที่ดิน Ly-slB, หน่วยแผนที่ดิน Rb-sicIA, และหน่วยแผนที่ดิน Pth-sclA

(7.2) ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินไม่เหมาะต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของมะพร้าว คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก ด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Tk-clB, หน่วยแผนที่ดิน Tk-lA, หน่วยแผนที่ดิน Tk-lB, หน่วยแผนที่ดิน Ty-gclB, หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslC, หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslD

(6) ถั่ว

จากการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการปลูกถั่วของตำบลเกาะพลับพลา พบว่าอยู่ในระดับชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3) และชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

(2.1) ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของถั่ว คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านปริมาณธาตุอาหารพืช (s) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kpg-gm,fl-sIA และหน่วยแผนที่ดิน Rb-sicIA

(2.2) ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของถั่ว คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สภาวะการหยั่งลึกของราก ด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Db-fl-sIA ,หน่วยแผนที่ดิน Db-sclA หน่วยแผนที่ดิน Ly-slB และหน่วยแผนที่ดิน Pth-sclA

(2.3) ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของถั่ว คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก

ด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Tk-clB, หน่วยแผนที่ดิน Tk-lA, หน่วยแผนที่ดิน Tk-lB, หน่วยแผนที่ดิน Ty-gclB, หน่วยแผนที่ดิน Ty-gclC และหน่วยแผนที่ดิน Ty-gslD

(7) มะขามเทศ

จากการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการปลูกมะขามเทศของตำบลเกาะพลับพลา พบว่าอยู่ในระดับชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3) และชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

(4.1) ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของมะขามเทศ คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก ด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kpg-gm,fl-sIA, หน่วยแผนที่ดิน Ly-slB และหน่วยแผนที่ดิน Rb-sicIA

(4.3) ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินไม่เหมาะต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของมะขามเทศ ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Db-fl-sIA, หน่วยแผนที่ดิน Db-sclA, หน่วยแผนที่ดิน Tk-clB, หน่วยแผนที่ดิน Tk-lA, หน่วยแผนที่ดิน Tk-lB, หน่วยแผนที่ดิน Ty-gclB, หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslC, หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslC และหน่วยแผนที่ดิน Pth-sclA

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

หน่วยแผนที่ดิน	ข้าว	อ้อย	ปาล์มน้ำมัน	มะพร้าว	มะม่วง	กล้วย	มะขามเทศ
Db-fl-sIA	S2s	S3o	S3o	N	S3o	S3o	N
Db-sclA	S2s	S3o	S3o	N	S3o	S3o	N
Kpg-gm,fl-sIA	S2s	S2osn	S2os	S3o	S3o	S2os	S3o
Ly-slB	S3o	S2snr	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Rb-sicIA	S1	S3o	S2o	S3o	S3o	S2o	S3o
Tk-clB	S3o	S3r	N	N	N	N	N
Tk-lA	S3o	S3r	N	N	N	N	N
Tk-lB	S3o	S3r	N	N	N	N	N
Ty-gclB	S3o	S3r	N	N	N	N	N
Ty-gclC	S3oe	S3r	N	N	N	N	N
Ty-gslD	N	S3re	N	N	N	N	N
Pth-sclA	S2s	S3o	S2os	N	S3o	S3o	N

หมายเหตุ: 1) สมบัติดินจากตารางที่ 3-4

2) ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน: r = ความลึกของดิน

z = สารพิษ

n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร

o = การระบายน้ำ

m = ปริมาณน้ำฝน

b = ความอึดตัวด้วยต่าง

s = ปริมาณธาตุอาหาร

e = ความลาดชัน

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ใช้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”¹ เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 6-7) ได้หมายเหตุว่า “ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปใช้และเผยแพร่ได้ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ลำดับ ที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย (พ.ศ.2561-2580)	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพ ของพื้นที่และ ศักยภาพของดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ความมั่นคง ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพของคน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ทางสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างการเจริญเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาาระบบการบริหารจัดการ ภาครัฐ
3	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำใน สังคม ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้ อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนา อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลในภาครัฐ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ยุทธศาสตร์ที่ 8 ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาคเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์ที่ 10 ด้านการต่างประเทศและเพื่อนบ้าน

ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอน 40 ก หน้า 18 ลงวันที่ 6 เมษายน 2560¹

ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 82 ก หน้า 8 วันที่ 13 ตุลาคม 2561¹

ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 24 ก หน้า 98. 102-103 ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 (เล่มที่ 4)¹

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
4	นโยบายและแผนการบริหารจัดการ ที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ.2560-2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
5	แผนพัฒนาภาคกลางและพื้นที่ กรุงเทพมหานคร พ.ศ.2560- 2565	ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อแก้ไข ปัญหาน้ำท่วม ภัยแล้ง และคงความสมดุลของระบบนิเวศอย่าง ยั่งยืน
6	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (พ.ศ.2561-2565)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมความปลอดภัยและคุณภาพในการผลิต และส่งออกสินค้า เกษตรและเกษตรอุตสาหกรรมที่ได้มาตรฐาน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่าง สร้างสรรค์ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการค้าผ่านแดนและพัฒนาเขตเศรษฐกิจ พิเศษชายแดน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความเข้มแข็งให้แก่ภาคการเกษตรอย่าง ยั่งยืน
7	แผนพัฒนาจังหวัดราชบุรี (พ.ศ.2561-2565)	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัย เพื่อเพิ่ม มูลค่าการผลิต ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและ เพิ่มมูลค่าผลผลิตเชิงสร้างสรรค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาสังคมคุณธรรมและชุมชนเข้มแข็ง ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาความอุดมสมบูรณ์และคุณภาพ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างความมั่นคงของพื้นที่

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
8	แผนพัฒนาการเกษตรและ สหกรณ์ จังหวัดราชบุรี (พ.ศ.2561-2565)	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและ สถาบันเกษตรกร ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาค การเกษตรด้วย เทคโนโลยีและนวัตกรรม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมี ประสิทธิภาพ สมดุลและยั่งยืน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ
9	แผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี (พ.ศ.2561-2565) ขององค์การบริหารส่วน จังหวัดราชบุรี	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสาธารณูปโภค ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและรักษาความสงบ เรียบร้อย ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการวางแผนพัฒนา การส่งเสริมการลงทุน พาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการบริหาร จัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญา ท้องถิ่น
10	แผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสาธารณูปโภค แหล่งน้ำ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาด้านเสริมสร้างความแข็งแกร่งของระบบ เศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาด้านการศึกษา สาธารณสุข และการกีฬา ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาด้านสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร

6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดิน อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจ ว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุด แต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงาน และนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบ เป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้การใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้น ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา ใช้ยุทธศาสตร์จังหวัดราชบุรี พ.ศ. 2562 เป็นแนวทาง ซึ่งยุทธศาสตร์จังหวัดราชบุรี พ.ศ. 2562 ได้เชื่อมโยง กับนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศ รวมทั้งแผนพัฒนา รายสาขาต่างๆ หรือแผนเฉพาะด้าน เช่น แผนพัฒนาการเกษตร แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6.4 เขตการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ได้กำหนดออกเป็น 5 เขต ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ และเขตพื้นที่เฉพาะ รายละเอียดดังตารางที่ 6-2 และรูปที่ 6-1

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตป่าไม้	1,510	7.18
2. เขตเกษตรกรรม	8,131	38.67
2.1 เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม	6,901	32.82
1) เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม	6,137	29.19
2) เขตทำนาพื้นที่ดอน	764	3.63
2.2 เขตปลูกพืชไร่	199	0.95
1) เขตปลูกอ้อย	199	0.95
2.3 เขตปลูกไม้ผล	470	2.24
1) เขตปลูกมะพร้าว	321	1.53
2) เขตปลูกมะม่วง	10	0.05
3) เขตปลูกกล้วย	50	0.24
4) เขตปลูกมะขามเทศ	89	0.42
2.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น	182	0.87
1) เขตปลูกปาล์มน้ำมัน	76	0.36
2) เขตปลูกยูคาลิปตัส	106	0.50
2.5 เขตปลูกพืชผัก	332	1.58
2.6 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	47	0.22
3. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	7,378	35.09
4. เขตแหล่งน้ำ	865	4.11
5. เขตพื้นที่เฉพาะ	3,141	14.94
รวม	21,025	100.00

6.4.1 เขตป่าไม้

มีเนื้อที่ 1,510 ไร่ หรือร้อยละ 7.18 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี เนื่องจากป่าเขากรวด - เขาพอง มีไม้ชนิดที่มีค่าจำนวนมาก เช่น ไม้มะค่า ไม้เต็ง ไม้รัง จึงประกาศให้เป็นพื้นที่ป่าสงวนให้สงวนไว้เป็นประโยชน์ของภาครัฐและประชาชน ปัจจุบันเขตป่าเขากรวด - เขาพอง พื้นที่บางส่วนได้จัดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินและได้จัดสรรจัดเป็นพื้นที่ทำกินตามนโยบายคทช.

ปัญหาการใช้ที่ดินปัจจุบัน

- พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นอยู่อาศัย พื้นที่ทำเกษตรมีเพียงบางส่วน
- ดินเสื่อมโทรมและดินขาดความอุดมสมบูรณ์

การจัดการที่ดินในอนาคต

- การมีฝักอวบน้ำต่างๆ ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ทำกิน
- มีการปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยพืชสดกับการใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

กิจกรรมที่สถานีพัฒนาที่ดินดำเนินการ

- ส่งเสริมการทำและการใช้ปุ๋ยหมัก (พด.1)
- ส่งเสริมการทำและใช้น้ำหมักชีวภาพ (พด.2 พด.7)

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ

- อบรมให้ความรู้ด้านการทำบัญชี
- การฝึกอาชีพเสริมต่างๆ เช่น ประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ สานตะกร้า
- ถ่ายทอดความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำพร้อมปัจจัยการเลี้ยงสัตว์น้ำ

6.4.2 เขตเกษตรกรรม

มีเนื้อที่ 8,131 ไร่ หรือร้อยละ 38.67 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 6 เขต ดังนี้

1) เขตนาข้าว

1.1) เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม มีเนื้อที่ 6,137 ไร่ หรือร้อยละ 29.19 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินเดิมบาง (Db) ชุดดินราชบุรี (Rb) และปากท่อ (Pth) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินมีการปลูกพืชซ้ำๆ ในพื้นที่เป็นเวลานาน โดยมีการเผาตอซังข้าว ไม่มีการวิเคราะห์ดินเพื่อใช้ปุ๋ยในอัตราที่เหมาะสม

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม
- ขุดลอกแหล่งน้ำให้มีการกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น
- พัฒนาระบบส่งน้ำ และการระบายน้ำออกจากพื้นที่นา ช่วงที่ฝนตกชุก
- การปลูกพืชหลังนาเพื่อเป็นรายได้เสริม เช่น ถั่วเหลือง ปอเทือง และปลูกพืชผักปลอดภัย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมพัฒนาที่ดินในการผลิต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปุ๋ยชีวภาพ
- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและรณรงค์การไถกลบตอซัง
- ส่งเสริมให้เกษตรกรได้มีความรู้ด้านการใช้ปุ๋ยสั่งตัด

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่อง การเปิดประตูระบายน้ำเพื่อให้ได้มีการทำนาตามฤดูกาลผลิต การขุดลอกแหล่งน้ำ ทำระบบคลองส่งน้ำให้ทั่วถึง
- 2) กรมการข้าว สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการป้องกัน และกำจัดโรคแมลงของข้าวและอยากได้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดี
- 3) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร รวมทั้งการทำถนนเข้าสู่แปลงนาข้าว
- 4) พาณิชย์จังหวัด มีการควบคุมราคา ปุ๋ย ยา เนื่องจากมีราคาสูง

1.2) เขตทำนาพื้นที่ตอน มีเนื้อที่ 764 ไร่ หรือร้อยละ 3.63 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตพื้นที่ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินเขาพลอง (Kpg) ชุดดินตาคลี (Tk) และชุตดินท่ายาง (Ty) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดิน และเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ควรมีการปรับสภาพพื้นที่ในแปลงนา เพื่อควบคุมระดับการแช่ขังของน้ำในช่วงการเพาะปลูกพืชให้เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารพืช โดยการ
ใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกและปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมพัฒนาที่ดินในการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์
ปุ๋ยชีวภาพ

- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) รมรงค์การไกลบตอซึ่งพืชเพื่อเพิ่มธาตุ
อาหารในดิน

- สนับสนุนการปรับปรุงแปลงนาลักษณะที่ 1

- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่องการสร้างฝายน้ำล้น ชุดลอกแหล่งน้ำและคลองส่งน้ำ

2) กรมการข้าว สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยี ในการป้องกันและกำจัดโรค
แมลงของข้าว

3) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อ
การเกษตร

2) เขตปลูกพืชไร่

2.1) เขตปลูกอ้อย มีเนื้อที่ 199 ไร่ หรือร้อยละ 0.95 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้
ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินเดิมบาง (Db) ชุดดินราชบุรี (Rb) และท่ายาง (Ty) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินมีความเสื่อมโทรม
- การชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือน้ำหมักชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสมเพื่อลดต้นทุน
- การใช้ปุ๋ยพืชสด เช่น ปอเทือง ถั่วพรี้า เพิ่มธาตุอาหารในดิน
- มีการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เป็นการลดจำนวนโรคและแมลงศัตรูพืชให้น้อยลง และลดการชะล้างพังทลายของดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิต การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพ
- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด(ปอเทือง ถั่วพรี้า)และรณรงค์การไถกลบตอซังพืชเพื่อเพิ่มธาตุอาหารในดิน

- ส่งเสริมการปรับปรุงดินกรด(โดโลไมท์)ในพื้นที่ดินเป็นกรด

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนพันธุ์อ้อยที่ให้ผลผลิตสูง รวมทั้งเทคโนโลยีในการผลิตและเก็บเกี่ยว
- 2) กรมชลประทาน สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ และส่งน้ำตามฤดูกาลผลิตพืช

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมและอบรมการใช้เทคโนโลยีในการปลูกและเก็บเกี่ยวให้ได้มันสำปะหลังให้ได้ราคาและผลผลิตสูง
- 2) กรมชลประทาน สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำ

3) เขตไม้ผล

3.1) เขตปลูกมะพร้าว มีเนื้อที่ 321 ไร่ หรือร้อยละ 1.53 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินเดิมบาง (Db) ชุดดินราชบุรี (Rb) ชุดดินท่ายาง (Ty) และชุดดินตาคลี (Tk) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- หน้าดินถูกการชะล้างพังทลาย

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือน้ำหมักชีวภาพ ควบคุมกับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราที่เหมาะสม

- ป้องกันการชะล้างพังทลายของดินโดยใช้หญ้าแฝก

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือน้ำหมักชีวภาพ ควบคุมกับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราที่เหมาะสม

- การวิเคราะห์ตัวอย่างดิน และให้คำแนะนำการจัดการดิน น้ำ และพืช

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการปลูกไม้ผลให้ได้ผลผลิตสูง และมีคุณภาพ

2) กรมชลประทาน สนับสนุนการทำอ่างเก็บน้ำ และฝาย เพื่อลดความเสี่ยงจากภาวะแล้ง

3) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาล

3.2) เขตปลูกมะม่วง มีเนื้อที่ 10 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขต

นี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินปากท่อ (Pth)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

- หน้าดินถูกการชะล้างพังทลาย

- น้ำท่วมขังในช่วงฝนตกหนัก

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคุมกับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราที่เหมาะสม

- ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

- ทำร่องระบายน้ำเพื่อป้องกันการท่วมขังในพื้นที่การเกษตร

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคุมกับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราที่เหมาะสม

- การวิเคราะห์ตัวอย่างดิน และให้คำแนะนำการจัดการดิน น้ำ และพืช

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการปลูกไม้ผลให้ได้ผลผลิตสูง และมีคุณภาพ
- 2) กรมชลประทาน สนับสนุนการทำอ่างเก็บน้ำ และฝาย เพื่อลดความเสี่ยงจากภาวะแล้ง
- 3) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาล

3.3) เขตปลูกกล้วย มีเนื้อที่ 50 ไร่ หรือร้อยละ 0.24 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินเดิมบาง (Db) และชุดดินตาคลี (Tk) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งพื้นที่ช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม
- พัฒนาระบบการระบายน้ำออกจากพื้นที่ในช่วงฤดูฝน
- สามารถปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงของเกษตรกรรายย่อย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ลดการใช้สารเคมี

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนขุดคลองระบายน้ำ เพื่อระบบน้ำออกจากพื้นที่ในช่วงฝนตกชุก
- 2) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนและอบรมเกษตรกรในการทำการเกษตรผสมผสาน

3.4) เขตปลูกมะขามเทศ มีเนื้อที่ 89 ไร่ หรือร้อยละ 0.42 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินราชบุรี (Rb) และชุดดินเดิมบาง (Db) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- หน้าดินถูกการชะล้างพังทลาย

- น้ำท่วมขังในช่วงฝนตกชุก

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราที่เหมาะสม

- ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราที่เหมาะสม

- การวิเคราะห์ตัวอย่างดิน และให้คำแนะนำการจัดการดิน น้ำ และพืช

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากราชการอื่นๆ

1) กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการปลูกไม้ผลให้ได้ผลผลิตสูง และมีคุณภาพ

2) กรมชลประทาน สนับสนุนการทำอ่างเก็บน้ำ และฝาย เพื่อลดความเสี่ยงจากภาวะแล้ง

3) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาล

4) เขตปลูกไม้ยืนต้น

4.1) เขตปลูกปาล์มน้ำมัน มีเนื้อที่ 76 ไร่ หรือร้อยละ 0.36 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินเดิมบาง (Db) และชุดดินเขาพลอง (Kpg) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- มีการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

- ดินขาดความอุดมสมบูรณ์

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ให้ถูกต้องตามลักษณะดิน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากราชการอื่นๆ

ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ในการปาล์มน้ำมันคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง

4.2) เขตปลูกยูคาลิปตัส มีเนื้อที่ 106 ไร่ หรือร้อยละ 0.50 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินท่ายาง (Ty)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินสูงในพื้นที่ลาดชัน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์
- ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

5) เขตปลูกพืชผัก มีเนื้อที่ 332 ไร่ หรือร้อยละ 1.58 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินเดิมบาง (Db) ชุดดินราชบุรี (Rb) ชุดดินเขาพลอง (Kpg) ชุดดินท่ายาง (Ty) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- มีการปลูกพืชเชิงเดี่ยว

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ
- ก่อสร้างแหล่งกักเก็บน้ำเพิ่มเติม
- ปรับเปลี่ยนเป็นเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงของเกษตรกรรายย่อย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- สนับสนุนการจัดรูปแบบแปลงนา และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อทำ

การเกษตรผสมผสาน

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนชุดคลองระบายน้ำ
- 2) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนและอบรมเกษตรกรในการทำการเกษตร

ผสมผสาน

6) เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 47 ไร่หรือร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพพื้นที่เป็นสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา เป็นต้น

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ต้องปฏิบัติตามนโยบายด้านการใช้พื้นที่เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างเข้มงวด เนื่องจากกิจกรรมนี้อาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ข้างเคียง
- ควรกำหนดเขตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้ชัดเจนเพื่อควบคุมและป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ

6.4.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

มีเนื้อที่ 7,378 ไร่ หรือร้อยละ 35.09 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยเขตชุมชน สถานที่ราชการ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ระบบโครงข่ายคมนาคม และพื้นที่อุตสาหกรรม จำแนกตามข้อมูลจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา ร่วมกับจากการสำรวจภาคสนามเพิ่มเติม และคำนวณเนื้อที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ พื้นที่ชุมชนที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินนี้ เป็นชุมชนที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน หากมีการขยายตัวในอนาคต ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นที่ขอรับการสนับสนุนได้แก่

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่อง เรื่องถนน และระบบประปาเพื่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน รวมถึงการจัดการขยะ

6.4.4 เขตแหล่งน้ำ

มีเนื้อที่ 865 ไร่ หรือร้อยละ 4.11 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ คลองชลประทาน แม่น้ำลำ คลอง หนอง แหล่งน้ำเหล่านี้ใช้ประโยชน์ทั้งทางด้านเก็บกักน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และใช้ในด้านเกษตรกรรม ตลอดจนเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติและแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของชุมชน นอกจากนี้ในพื้นที่ตำบลเกาะพลับพลาส่วนใหญ่อยู่ในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่ามะกาที่ใช้เพื่อการเกษตร และการอุปโภค-บริโภคอีกด้วย

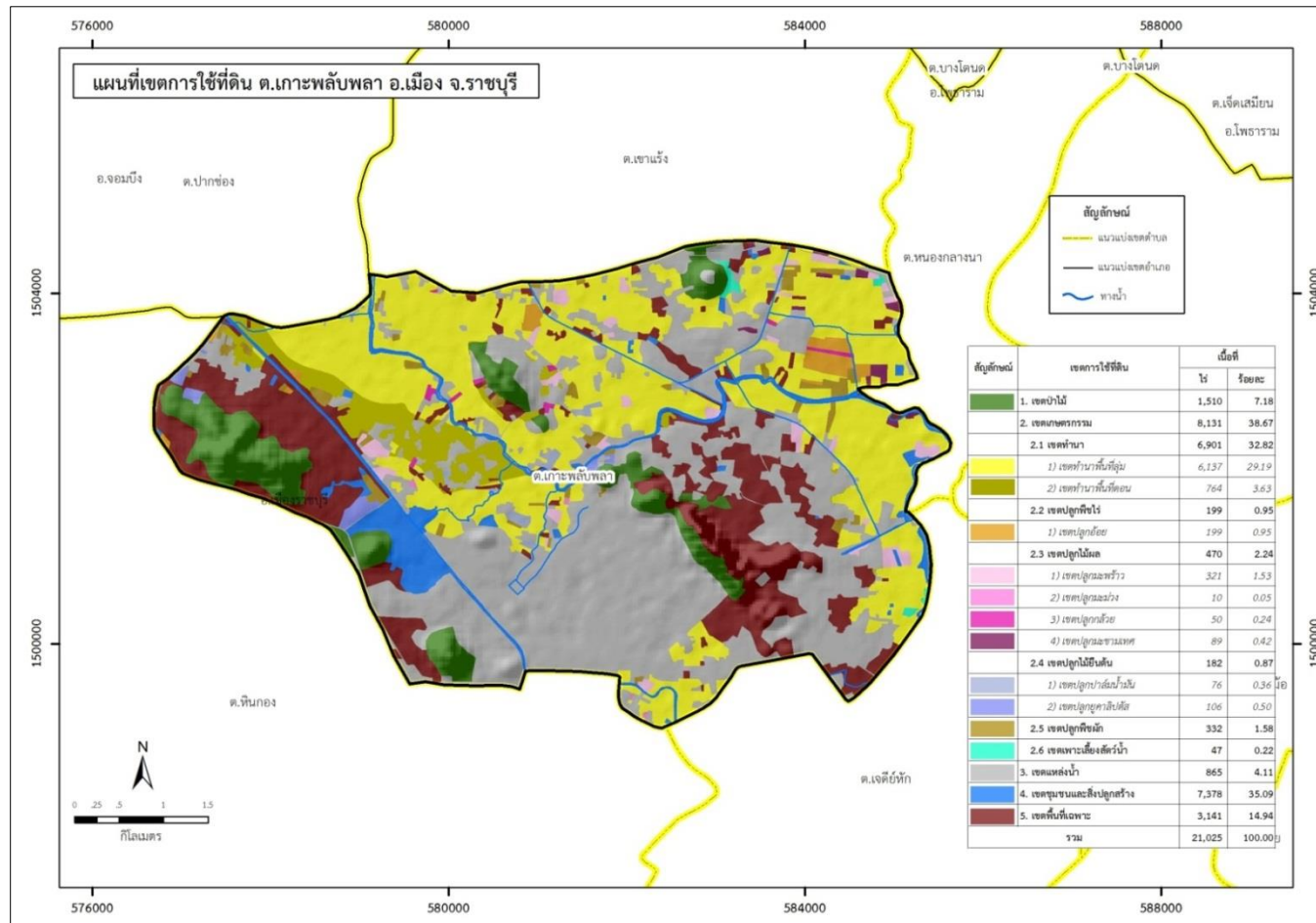
รูปแบบการพัฒนาและแนวทางการจัดการ ควรดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นไม่ให้เสื่อมโทรมทั้งด้านคุณภาพของน้ำและการกักเก็บน้ำ ไม่ปล่อยให้ลำน้ำตื้นเขินและถูกบุกรุก หมั่นขุดลอกคูคลอง ไม่ทิ้งขยะหรือปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำ เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคและการเพาะปลูกในช่วงขาดน้ำ

6.4.5 เขตพื้นที่เฉพาะ

มีเนื้อที่ 3,141 ไร่ หรือร้อยละ 14.94 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พุ่งหญ้าธรรมชาติ พุ่งหญ้า สลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า บ่อลูกรัง พื้นที่ถม จำแนกตามข้อมูลจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา (กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน, 2562) ร่วมกับจากการสำรวจภาคสนามเพิ่มเติม และคำนวณเนื้อที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ต.เกาะพลับพลา อ.เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี

6.5) ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

จากการศึกษาสภาพการใช้ที่ดินในพื้นที่ตำบลเกาะพลับพลา พบว่าประกอบด้วยนาข้าว พืชไร่ พืชผัก ไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชแต่ละชนิดอาจมีช่วงเวลาเพาะปลูกหรือเก็บเกี่ยวที่แตกต่างกัน มีรายละเอียดดังนี้

ชนิดพืช	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม												
1. ข้าว-ปอเทือง	ข้าวนาปี			ปอเทือง			ข้าวนาปี					
2. พืชผัก	พืชผัก			ปอเทือง			พืชผัก					
3. ไม้ผล	มะพร้าว กล้าย											
4. เกษตรผสมผสาน	เกษตรผสมผสาน											
บริเวณพื้นที่ดอน												
1. ข้าว-ปอเทือง	ข้าวนาปี			ปอเทือง			ข้าวนาปี					
2. อ้อย	อ้อย											
3. ไม้ยืนต้น	ปาล์มน้ำมัน											
4. ไม้ผล	มะม่วง มะขามเทศ มะพร้าว											

รูปที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

6.6) การจัดการความเสี่ยง

การแก้ไขปัญหาตามที่มีข้อเสนอจากชุมชนตำบลเกาะพลับพลาให้แก้ไขปัญหารวม 5 ประการ คือ (1) การแก้ไขปัญหาเรื่องตลาดการรับซื้อ - ขาย (2) การแก้ไขระบบคลองส่งน้ำให้มีการเปิด - ปิดที่มีอยู่เดิมเวลาที่เหมาะสม (3) การจัดการที่ทิ้งขยะ (4) ขุดเจาะบ่อบาดาล (5) ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ และ นั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาแต่ละเรื่องและแต่ละพื้นที่ได้ จำเป็นต้องดำเนินการเป็นระบบทั้งตำบล จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาทั้ง 5 ประการได้

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี แล้ว จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการใน ปีงบประมาณ 2565

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลาไปเสนอองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพลับพลา เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในหมู่ 1-15 ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรีจำนวน 8 โครงการ ดังแสดงในตารางที่ 7-1 ดังนี้

- 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- 1.2 การผลิตน้ำหมักชีวภาพ
- 1.3 การจัดทำศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินประจำตำบลเกาะพลับพลา
- 1.4 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- 1.5 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- 1.6 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- 1.7 การรณรงค์เฝ้าติดตาม
- 1.8 ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับ การจัดสรรให้ดำเนินการ

7.3.1 งานส่งเสริมให้ควมรู้

- 1) ส่งเสริมการผลิตสารอินทรีย์และการใช้น้ำหมักชีวภาพ (พด.1- พด.7)
- 2) การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ (สนับสนุนถึงหมัก ,กากน้ำตาล,วัสดุหมักผักผลไม้และ สมุนไพร)

7.3.2 การปรับปรุงบำรุงดิน

- 1) ส่งเสริมการไถพรวนปรับปรุงดินกรด (โดโลไมต์)
- 2) การใช้ปุ๋ยพืชสดปรับปรุงดิน (ปอเทือง ถั่วพริ้ว)
- 3) การใช้หญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลาย

7.3.3 อนุรักษ์การงดเผาตอซังข้าว

- 1) จัดกิจกรรมรณรงค์โครงการไถกลบตอซัง
- 2) การจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 1.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ และการควบคุมราคาปุ๋ย ยา (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)
- 1.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)
- 1.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว)
- 1.4) ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)
- 1.5) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)
- 1.6) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
- 1.7) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- 1.8) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565-2569

ลำดับ	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1	การปรับปรุงบำรุงดิน	
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	24,500
	1.2 การผลิตน้ำหมักชีวภาพ	22,000
	1.3 การจัดทำศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน	12,750
	1.4 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	15,000
	1.5 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	15,000
	1.6 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	4,950
	1.7 การรณรงค์เฝ้าสังเกตอซัง	20,000
	1.8 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	85,000
	1.9 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	750
	1.10 ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกอนุรักษ์ดินและน้ำ	200,000

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นค่าประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

ลำดับที่	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1	<p>1.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับและการควบคุมราคาปุ๋ย ยา (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)</p> <p>1.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)</p> <p>1.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว)</p> <p>1.4) ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)</p> <p>1.5) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)</p> <p>1.6 การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)</p> <p>1.7 จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)</p> <p>1.8 สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)</p>

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)

งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
		2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
1. การปรับปรุงบำรุงดิน														
1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	50	100	150	200	250	750	17,500	35,000	52,500	70,000	87,500	262,500	พต.
1.2 การส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกเพื่อปลูก	กล้า	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	600,000	144,000	144,000	144,000	144,000	144,000	720,000	พต.
1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	1,500	1,500	1,500	1,500	1,000	7,000	22,500	22,500	22,500	22,500	15,000	105,000	พต.
1.4 การจัดทำศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินประจำตำบล	ศูนย์	1	1	1	1	1	1	12,750	12,750	12,750	12,750	12,750	63,750	พต.
1.5 การจัดตั้งกลุ่มการลดใช้สารเคมี	กลุ่ม	20	20	20	20	20	20	51,000	51,000	51,000	51,000	51,000	255,000	พต.
1.6 การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์	ตัน	10	10	10	10	10	50	17,000	17,000	17,000	17,000	17,000	85,000	พต.
1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	200	200	200	200	200	1,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	15,000	พต.
1.8 การรณรงค์ไกลเกลตอซัง	ไร่	100	150	200	250	300	1,000	200,000	300,000	400,000	500,000	600,000	2,000,000	พต.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 7-4 แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 - 2570)องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ยุทธศาสตร์	ปี 2566		ปี 2567		ปี 2568		ปี 2569		ปี 2570		รวม 5 ปี	
	จำนวน	งบประมาณ	จำนวน	งบประมาณ	จำนวน	งบประมาณ	จำนวน	งบประมาณ	จำนวน	งบประมาณ	จำนวน	งบประมาณ
	โครงการ	(บาท)	โครงการ	(บาท)	โครงการ	(บาท)	โครงการ	(บาท)	โครงการ	(บาท)	โครงการ	(บาท)
1. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ												
1.1 แผนงาน เคหะและชุมชน	1	7,470,000	1	7,470,000.00	1	7,470,000.00	1	2,000,000.00	1	2,000,000	5	26,410,000
1.2 แผนงาน สร้างความเข้มแข็งของชุมชน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3 แผนงาน อุตสาหกรรมและการโยธา	6	13,441,000	11	23,581,000	10	27,640,000	7	29,640,000	4	19,900,000	38	114,202,000
1.4 แผนงาน การเกษตร	1	2,500,000	1	1,500,000	-	-	-	-	-	-	2.00	4,000,000
1.5 แผนงาน การพาณิชย์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	8	23,411,000	13	32,551,000	11	35,110,000	8	31,640,000	5	21,900,000	45	144,612,000
2. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต												
2.1 แผนงาน การศึกษา	16	3,014,620	16	3,014,620	16	3,014,620	16	3,014,620	16	3,014,620	80	15,073,100
2.2 แผนงาน สาธารณสุข	5	699,600	5	699,600	5	699,600	5	699,600	5	699,600	25	3,498,000
2.3 แผนงาน สังคมสงเคราะห์	9	520,000	9	520,000	9	520,000	9	520,000	9	520,000	45	2,600,000
2.4 แผนงาน การศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ	2	195,000	2	195,000	2	195,000	2	195,000	2	195,000	10	975,000
รวม	32	4,429,220	32	4,429,220	32	4,429,220	32	4,429,220	32	4,429,220	160	22,146,100
3. ยุทธศาสตร์ด้านการจัดการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย												
3.1 แผนงาน บริหารทั่วไป	1	600,000	1	600,000	1	600,000	1	600,000	1	600,000	5	3,000,000
3.2 แผนงาน การรักษาความสงบภายใน	8	988,000	8	988,000	8	988,000	8	988,000	8	988,000	40	4,940,000
3.3 แผนงาน สร้างความเข้มแข็งของชุมชน	3	140,000	3	140,000	3	140,000	3	140,000	3	140,000	15	700,000
รวม	12	1,728,000	12	1,728,000	12	1,728,000	12	1,728,000	12	1,728,000	48	8,640,000

แผนการใช้ที่ดินตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

ตาราง 7-4 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	ปี 2566		ปี 2567		ปี 2568		ปี 2569		ปี 2570		รวม 5 ปี	
	จำนวน	งบประมาณ	จำนวน	งบประมาณ	จำนวน	งบประมาณ	จำนวน	งบประมาณ	จำนวน	งบประมาณ	จำนวน	งบประมาณ
	โครงการ	(บาท)	โครงการ	(บาท)	โครงการ	(บาท)	โครงการ	(บาท)	โครงการ	(บาท)	โครงการ	(บาท)
4. ยุทธศาสตร์ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว												
4.1 แผนงาน บริหารทั่วไป	1	30,000	1	30,000	1	30,000	1	30,000	1	30,000	5	150,000
4.2 แผนงาน การเกษตร	3	150,000	3	150,000	3	150,000	3	150,000	3	150,000	15	750,000
4.3 แผนงาน การศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ	1	15,000	1	15,000	1	15,000	1	15,000	1	15,000	5	75,000
รวม	5	195,000	5	195,000	5	195,000	5	195,000	5	195,000	20	975,000
5. ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม												
5.1 แผนงาน บริหารทั่วไป	8	765,750	8	765,750	8	765,750	8	765,750	8	765,750	40	3,828,750
5.2 แผนงาน เลหะและชุมชน	2	400,000	2	400,000	2	400,000	2	400,000	2	400,000	10	2,000,000
5.3 แผนงาน การเกษตร	3	520,000	3	520,000	3	520,000	3	520,000	3	520,000	15	2,600,000
รวม	13	1,685,750	13	1,685,750	13	1,685,750	13	1,685,750	13	1,685,750	65	8,428,750
6. ยุทธศาสตร์ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น												
6.1 แผนงาน การศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ	2	430,000	2	430,000	2	430,000	2	430,000	2	430,000	10	2,150,000
รวม	2	430,000	2	430,000	2	430,000	2	430,000	2	430,000	10	2,150,000
รวมทั้งสิ้น	72	9,827,970	77	8,287,970	75	8,287,970	72	8,287,970	69	8,287,970	365	42,979,850

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2563. ข้อมูลจำนวนประชากร (ณ เดือนเมษายน พ.ศ. 2563). กระทรวงมหาดไทย. ไฟล์ข้อมูล
- กรมการพัฒนาชุมชน. 2561. รายได้-รายจ่ายต่อครัวเรือน ปี2562. ไฟล์ข้อมูล
- กรมพัฒนาที่ดิน. 2563. หมดดินอาสาตำบลเกาะพลับพลา ปี2563. ไฟล์ข้อมูล
- กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. ข้อมูลสภาพการใช้ ที่ดินจังหวัดราชบุรี. ไฟล์ข้อมูล.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2564. ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ไฟล์ข้อมูล
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. ข้อมูลทรัพยากรดิน. ไฟล์ข้อมูล
- บัณฑิต ต้นศิริและคำรณ ไทรพิง. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดิน ระดับตำบลและระดับจังหวัด.
- คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550. ไฟล์ข้อมูล
- แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี (พ.ศ. 2561-2565) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ 2563.. แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565). ไฟล์ข้อมูล.
- FAO. 1974. A Land Capability Appraisal Indonesia: Interim Report. (AGL/INS), Rome. .
_____.1993. Guidelines for Land Use Planning. Rome.
- ADB. 2012. The State of Pacific Towns and Cities: Urbanization in ADB's Pacific Developing Member Countries. Mandaluyong City, Philippines.
- NRC. 1975. Land Use Planning. The National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine, Washington, D.C.
- Vink, A.P.A. 1975. Land Use in Advancing Agriculture. Springer-Verlag Berlin Heidelberg.

ที่ปรึกษา

นายอนุวัชร	โพธินาม	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10
นายประสิทธิ์	สงน้อย	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี
นายทศนัศว์	รัตนแก้ว	ผู้อำนวยการกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน

คณะผู้จัดทำ

นายคณิศ	อุดมผล	เจ้าพนักงานการเกษตรอาวุโส
นางสาวสุธาสิณี	ลิ้มรัตน์	นักวิชาการเกษตร
นายเมธา	ศรีทองคำ	นักสำรวจดินชำนาญการ
นางสาวอรพินชา	วรภักดี	นักสำรวจดินชำนาญการ
นายวิศรุต	อนันตเดโชชัย	เศรษฐกรปฏิบัติการ
นางสาวฐิติพรรณ	ธนชัยกุลโรจน์	นักวิชาการเกษตร
นายคุณเดช	แก้วรักษา	นักวิชาการเกษตร

